

העולם הזה

השבועון המצויר לאינפורמציה

רחוב נליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "הא"ל") ת.ד. 136, טל. (זמני) 66785 מען למכרים: "עולמפרס" משרד המערכת בירושלים. רחוב דוד המלך (יוליאנו), מול משרד הסעד.

עורך התבנית: דוש הצלם הראשי: פאול גולדמן

עורכי מדורים: מיכאל אלמו, יחיאל בשן, ניצה נבי, איתמר עלים. משתתפים קבועים: פרנצה גרובנר, רפאל חיים, אוסקר מאובר, סיליס סיארי, יצחק לבני, צבי שש.

ראש-משרד, ירושלים: דוד רובינר סופרי-חוק: מונטי נייקובס, נכריאל רגון, שמואל מירון. תפ"ד: העולם הזה בע"מ, דפוס ישראל, תל-אביב

מכתבים

אישה השנה

...מנחה בניו אשר במשך קרוב לשנה הוא המרות העיקרית במלחמת העם השכול נגד המשא והמתן השפל עם המרצחים הנרמנים, הן בארץ והן בגולה.

אלהיו מ, תל-אביב ...יעבד קרמ, פקיד הסוכנות, אשר פוטר זמנית מעבודתו לאחר שהשמיע בפני עיתונאים האשמות נגד אחרים מחברי הנהלת הסוכנות שי ניצלו, לפי רבדיו, את מעמדם הציבורי להנאתם הפרטית. במדינה שלנו, שבה אומץ הלב הציבורי הוא אולי הירוד שבעולם, יש להרים על נס אדם כזה.

אליעזר אחישר, בן שמון ...יחודי האמריקאי האלמוני המממן ומ קיים את מדינת ישראל. עיתונאי: עמוס קינן; מיונאי: סטיבנסון (הוא יספיע בעתיד); ח"כ: בניו (ההתקפה על הכנסת); ה"ש: האיש הצעיר; צלמו תינוק בן יומיו

מדוע לא תבחרו באיש השנה בענה הספורט? חושבני שהיו למדינת ישראל כמה וכמה הישגים כשפתח זה במשך שנת תש"ב. דוד מירון, פתח תקוה העולם הזה קיבל את צעת הקורא מירון וקוראים אחרים, יבחר גם באיש הספורט של השנה.

המאמר על יצחק שרה (העולם הזה 774) היה מאת אחו! ידע נא בן נ"י, מה נדול העול ש נעשה למפקד גדול זה. ירחמיאל ארמקן, נוה שאנן, חיפה

חוקן צדק: לא ייתכן נוער בלתי מפלגתי, פרט אולי לאותו נוער ההוב אשר איננו יודע דבר מלבד חיי הוללות, ולא איכפת לו או אם דבר נות ערב תפתחה כביבו שני. ממילא ישתמט מהצבא.

יעקב בלצר, גבעתיים מקורא של עיתונכם וכמחיר ומכקר חמור

גליון השבוע הבא של "העולם הזה" שהוא גליון ערב ראש-השנה, יכיל:

אישה השנה, תשי"ב האדם שנבחר עלינו, "העולם הזה" כאיש שהשפיע ביותר על מאורעות השנה שחלפה, לטובה או לרעה.

דו"ח על השחיתות

הדו"ח הכולל הראשון על הנגע הממאיר שפשע בגוף המדינה, הסיבות שגרמו לו ותוצאותיו, הכולל, בין השאר, תיאור מפורט של פרשת אדירי, פרשת נוי, פרשת הקצין בודינבנר הרומה האישית לארצות הברית והסדנה

לידתם של חיים חדשים

תצלומי המיוחדים כמינם של פאול גולדמן, הצלם הראשי של "העולם הזה", שצילם זו הפעם הראשונה בארץ חתך קיסרי, כרשר תם האריכה של מנתחי בית החולים העירוני, "הדסה", תל-אביב

חסרי-תוכן לא ישובו את לבנו, אפילו אם שמרו על היהדות בגולה משך אלפיים שנה. ישראל אינה גלות חדשה, ואנו רוצים לעקור את הדת מן השרוש.

קוראי העולם הזה — העיתון הכנעני בעל הרקע הפורנוגרפי המסית נגד דת ישראל — מוזמנים בזה לחשש את הצניטה הזאת בגלילות העתון. כל המוצא את המשפט האחרון — "אנו רוצים לעקור את הדת מן השרוש" — יזכה בפרס יקר-ערך. וכל אשר לא ימצא אותו, מוזמן להרהר קצת מה טיבו של הנכס התרבותי הזקוק לשקרים מטופשים כאלה כדי לקיים את עצמו.

אדם דתי באמת ידחה את השקר כאמצעי להסתה. אני גאה שישנם אנשים דתיים רבים כאלה בין קוראי עיתון זה. רק השבוע היתה לי הזדמנות מעניינת לבלות ערב נעים בחבי-תם, מועדון בוגרי בתי-הספר הוותיקים ב-תל-אביב (בבית-הספר ביל"ו) הזמין אותי ל-העיד במשפט ציבורי שנערך על העולם הזה, במגמה להחליט אם להחזיק את העיתון במר-עודן או לאו.

היכות היה ממצה ונוקב למדי. עשרות רשימות ותמונות הובאו כהוכחות בעד ו-כנגד. כסיכום התיעצו המושבעים, חזרו כי עבור 20 דקה למסור את החלטתם שהאחד: הם זיכו את העולם הזה מכל האשמה, החלי-טו שאין הוא יכול לפגוע בצעיר דתי המוע-דון יחזיק בו גם להבא.

בכל זאת אני אנו יכולים להמנע מהרגשה מסוימת של סיפוק. עתון זה, עמד בשורה הראשונה במלחמה נגד חוקי-הכפייה, והוא ספג יותר מכל מילוליות מכל גורם אחר. הוא נהג כך ללא חשבון מפלגתי או אידי-אולוגיה. אין הוא גוד הדת, כשם שאינו בעדה. הוא תאר עובדות, והעובדות היו חד-קוט מכל תעמולה. לפיכך דומני שמן החש-בון הגדול של הנצחון, מותר לוקוח כמה פרוטות על חשבון מאמצנו הדל.

עיתונים מסוימים התקיפו משך שלושה ח-דשים אלה את העולם הזה בצורה שלא היתה עד כה נהוגה. אפילו בארץ שאינה מצ-טיינת ביותר בהגינות עיתונאית. לוא יכול שקר לקטול, היו עצמותינו פוורות כיום ל-אורך שבילי הארץ. אולם טבעו של שקר

במו עיני פפורט גופני

"אינני מבין מה עיני כדורעף לאו-לימפי...תה" תמה חובב הספורט לפני אשתו אחר שטיי את קריאת הדוח המ-אכזב על הופעת הכדורעפים הישרא-ליים. "בטיני זה נלאה כמשחקי-לודיג בלתי חשוב..."

"מה אתה מדבר?" תמהה אשתו חז-בבת-הספורט לא-יפאת — "תרי זה משחק מלא טכניקה ואומץ לב". ואחר הרהור קצר הוסיפה: "רק שד-בר אחד אינני מבינה — האם אף פעם לא כואב להם האף?"

הקורא ארזיק, קיבוץ קדמה, זוכה בפרס של 1. ל"י (כאות הערכה למה שאוניו קולטת).

במדינה אינו מאפשר שום תיקון (או יצירת תנ-י עת נוער חדשה, קונסטרקטיבית) עד שאתם מוכי-נים לתת יד להפיכת הנג"ע לתנועת הנוער ה-ממלכתית שלנו?

משה וי, איש תנועת נוער, ראשון-לציון נשואות — ולא כל כך יפה מצדכם שפרסמתם כתבה אוביקטיבית על דעותיהם של הדתיים הנרים במאה שערים ביחס לניום בנותים. אולם אינני מבין דבר אחד: בנות מאה שערים מתחנות כבר בניול 17-18 וזמן קצר לאחר מכן הן ילודות. הן פטריות, איפוא, גם משרות בצבא וגם ממילואים. אם כן, מדוע כל הרעש?

אריה סטרנד, תל-אביב מי הרשה לקומץ זקנים בעלי דעות מלפני א"י-מיי שנה להכריז על כל כת המתניית צבא-שואי ונה? המשיכו במלחמתכם הצדוקת בכפי-ייה הדתית!

ראובן וקסנר, צה"ל רותי אם אין לכם כמה למלא את הרף האחרון בע"י ותן אל תמלאוהו בקובץ ציובאיתם על רותי, שאינם מעניינים את הסכתא של שום אדם... אם הייתם הנונים והלוכים דגורי, הייתם משאויים את הרף האחרון ריק ומתנצלים שאין לכם כמה למלאוהו, אבל אל תעשו צחק מן הקוראים של-כם. או אולי מוכב שתמלאוהו כסיפור דושיכועי או אפילו שבועי, כמו שנהגתם פעם.

ע. טל, ירושליה ...זאת היה העמוד האחרון הטוב ביותר של השנה... מדוע לא תחזרו עליו מדי שבוע?

שושנה גרמן, הרצליה כבית התנוי בתעולם הזה 772, במדור במדינה, פרסמתם בי-כתבה על מסגרי המורים שהותקיים בכפר ראמה, כאילו אמרתי במסיבת הסיום דברים אלה: "שוב שכאן מורים במקום שוטרים!" להתראות לעתים קרובות יותר!" הנני להודיעכם שלא אמרתי את הדברים האלה. בדבריו הכרכה שמסרתי הכעתי את שמתם כפרנו זאת תודתו על הביקור שערכו המור-רים העכורים. במסיבה חינוכית-הרכבות אין מקום להזכיר את המשטרה.

אליאס חזורי, ראמה העולם הזה מבקש סליחה על שהזכיר את החבל. העולם היפה ...הציבור מחפש פרטים קלים, אדם המסיים את עבודתו, עיפה, מעוניין להיכנס לקולנוע להתברר. אין הוא רוצה לשקוע בבעיות המטרידות אותו בחייו היומיומיים. לפעמים הוא רוצה להכיר רק את העולם היפה, הטובי השיר, הצחוק. עולם זה ימצא באני אוקלי, שראיתם אותו כפרט לא טוב, ולא כפרט כמו שנות חיינו יפות ביותר.

דן, תל-אביב דעת העולם הזה כדעתו של מבקר הקול" נוע הראשון בעולם, קהולת ("אין חדש תחת השמש"), שהכריז: "עת לבכות ועת לש-חוק".

ה ש ע ר

כאשר החליט העולם הזה להגיש לקוראים דו"ח על מקצוע האחרון הממנהגה בארץ, ביקש אחרת שתסמל את המקצוע, בחר ברבקה גרשוני (19), לילית ראשון-לציון שסיימה בקיץ זה את חוק לימודיה אשר נמשכו שלוש שנים, בבית החולים הממשלתי הירקון, תל-אביב. רבקה, שאינה סוברת שמקצועה אינו מניח שהות לשעשועים ובידורים, אהבת, מחזק לספורט וביולוגים, גם הצטלם. נאלצה לעמוד פעמים רבות בפני המצלמה עד שנתקבלה, לאחר נסיונות רבים, תמונת שער שהתיה מספיק "רצנית" כדי שתהלה את המקצוע ותביע בכל זאת את אופיה של רבקה.

למערכת "העולם הזה" ררושה מזכירה ממדרגה ראשונה ובעלת נסיון לעבודה מלאה (שעות העבודה: 8.30 עד 14.00 עד 17.00 עד 19.00). הדרישות: מהירות טובה בהכתבה עברית ומת-בה במכונה, נסיון בריכוז עבודה. כתיבה במכונה אנגלית רצויה. לפנות למערכת "העולם הזה" בשעות 18.00-19.00 בכל יום.

אי 22

אי 22

רבקה גרשוני,

אחות רחמניה

במרץ ובזריזות ממלאת ילידת הארץ בת ה-19 את התפקיד רב-האחריות של "האשה שהפנס בידה", אחת ממעטות בנות הארץ שבחרו במקצוע האחות בעל היעוד האנושי הגדול

חות. אחות. "זעקה החולה. האחות המוסמכת רבקה גרשוני (19). מהרה אל החולה, שאלה לרצונה. החולה אחזה בכטנה, התיפתלה בכאבים. רבקה ידעה את מצב החולה, החליטה להזריק לה סם להשקטת כאביה. לאחר שגרגעה החולה, חזרה רבקה אל תחנת האחות שבקצה הפרוודור. היא התבוננה בשעונה.

יא

השעה היתה שלוש לפנות בוקר יום קיץ. הלילה היה עמוק ושקט ושלה. אבל פה, בבית החולים, השקט היה חיצוני בלבד. מאחוריו נתרחשה המלחמה הנצחית: הסרב לחיים. שדהו: מאות החולים המוטלים על ערשיהם; קצרי ניו: הרופאים; ואילו הטוראים הלוחמים היומימיים, הנושאים בעולה הכבד ביותר של המערכה, הן האחיות הרחמניות. **מסורת מפוראת.** כל תפקיד קשה, רב אחריות וחסר פיצוי חומרי דורש לביצועו, ולהתמדה בו, מידה רבה של התנדבות והקרבה. תפקיד האחיות הרחמניה אינו יוצא דופן. אכן, מאחורי גבה של האחיות הרחמניה מסורת ארוכה ומפוראת של התנדבות והתמסרות מוחלטת למשימה שנחשבה עוד בימים קדומים מאד, לקדושה ואלוהית.

כבר בעולם העתיק — במצרים, יוון, רומא, הודו — היו מאשפוזים חולים בבניינים שדמו לבתי-חולים בצד המקדשים השונים. הטיפול במקומות אלה היה, לעתים, יותר רוחני מאשר רפואי: גרוש הרוחות הרעים שהביאו את המחלה. ביוון כבר היו בתי-חולים חילוניים ומקצוע הרפואה בה (וברומא, בה היו מרבית הרופאים יוונים) עמד על רמה גבוהה, כפי שמוכיחים מכשירי ניתוח שנמצאו בחפירות. גשים כבודות. מטרונות ממשפחות אצולה ראו כחובת כבוד לעצמן להשגיח, בהתנדבות, לסעוד ולטפל — בהתנדבות — בחולים עניים.

אמונים מתוכננים. בתקופת הנצרות החל הטיפול בחולים לקבל אופי יותר מתוכנן. מסדרים דתיים נוצרים קיבלו על עצמם את התפקיד הדתי-מקצועי (לפי הדת הנוצרית) של הושתת יד תומכת ומרפאה לנפגעי מחלות. גם הרופאים גם האחים הרחמנים והאחיות היו ניירים. עד המאה ה-19 היה מקצוע האחות נרכש לא בדרך של לימודים מסודרים, כי אם עליידי נסיון מעשי. תכנית אמונים מתוכננת הונהגה רק בתי-חילת המאה הקודמת, בגרמניה. שם למדה גם האחיות המפורסמת ביותר בדברי הימים: פלורנס נייטינג'יל.

כאשר פרצה, לפני מאה שנה בדיוק, מלחמת קרים הגיעו לאנגליה כתיבות (מאת סופר הטיימס הלונדוני) שתארו בצורה מועזעת את סבל הפצורעים שם. התברר כי השרות הרפואי של הצבא לא היה מסוגל לטפל בהם כראוי מחוסר אחים-סניטרים מומחים. פלורנס נייטינג'יל יצאה לחזית בחברת 34 מתנדבות, שינתה את פני הדברים מקצה אל קצה.

מלאך או שטן? בקרים דבק בה הכינוי "האשה שהפנס בידה". מאז נוצרה במיוחד רבים תמונה מאד רומנטית אודות האחיות הרחמניות. היא נצטיירה כיצור כמעט-שמימי, מין מלאך מחייך וטוב לב, שמגעו בלבד יש בו כדי לרפא אף אח האנושים שבחולים. כמובן שכל חולה ממין זכר חייב, תוך שהייתו בבית-החולים להתאהב ביצור כזה, לבקש את יד האחיות, בעוד שעליה, לפי האגדה הרומנטית, לסרב בעדינות תקיפה, להשאר רחוקה עד יומה האחרון כדי ששום גורם משפחתי או אישי לא יפריע לה במלאכת הקודש (ופלורנס נייטינג'יל, למשל, לא נישאה).

בעיני אחרים נראית האחיות באור שונה לחלוטין: סדיסטית מאד, לא רחמנית, אשה גברית שאינה נרתעת מפני כל מכאוב או סבל, כל עוד אינו נגרם לה עצמה כי אם לחוליה; יצור תקיף מאד העושה את מלאכתו מבלי להתחשב ברגשות ומיחושי הזולת.

האמת, כמו כל אמת, מצוייה בתוך, בין שני השקרים. סקירה קצרה של תפקידי האחיות רבקה גרשוני דרך משל, במשמרת לילה לא בלתי-רגילה, תעיד כמה מרץ (המתפרש לעתים כאכזריות אישית), כמה זריזות (העלולה להיראות כאי-התחשבות ברגשות) ועוד תכונות מעין אלה נדרשות ממנה כדי למלא את כל התפקידים המוטלים עליה בשמונה שעות ארוכות ומיגעות של הלילה.

איננו מועררר דאגה. בבואה למחלקה, קצת לפני השעה 11 בלילה, מקבלת רבקה מקודמתה במשמרת הערב את כל הדוחים אודות החולים. היא עוברת על המסמכים בקפדנות, כי הם מגלים לה את מצבה של כל אחת מבנות חסותה במחלקה פנימית-נשים. לפי תעודות אלה תדע איך לנהוג ולטפל בהן אותה משמרת. בבוקר יהיה עליה למסור את הדוחים מושלמים על ידה, לאחות המחליפה.

לאחר מכן, בסביבות חצות הלילה, חייבת רבקה לערוך עיקור של כל המכשירים אשר במחלקה. העיקור נעשה אחת לעשרים וארבע שעות, נופל תמיד בחלקה של האחיות במשמרת הלילה.

משך כל הלילה יוצאת רבקה מפעם לפעם, כשהפנס המסורתי בידה, לסיבוב במחלקה. חולה א. אינה יכולה להרדם; רבקה הופכת את כרה, פותחת את החלון שלידה, מנסה להרגיע את עצביה המתוחים. רק אם אלה לא יועילו, תתן לה כדור שינה.

במיטה הסמוכה שוכבת חולה הנוטה מאד לתנומה, אלא שלגביה עלולה השינה להיות אסון ללא תקנה. זוהי רחל ד. שעיתוני הערב סיפרו עליה, בידיעה קצרה

לימודים ושכרם. עבודת החניכות בבית-הספר לאחות מתחלקת לעבודה מעשית ושעוריי עיון. אחד מלמודי היסוד הוא האנטומיה (למעלה). לאחר שלוש שנות לימוד יכולה רבקה גרשוני (למטה) להראות בנאווה את תעודת הסמיכות שלה, לחברתה לעבודה, האחיות חיותה.

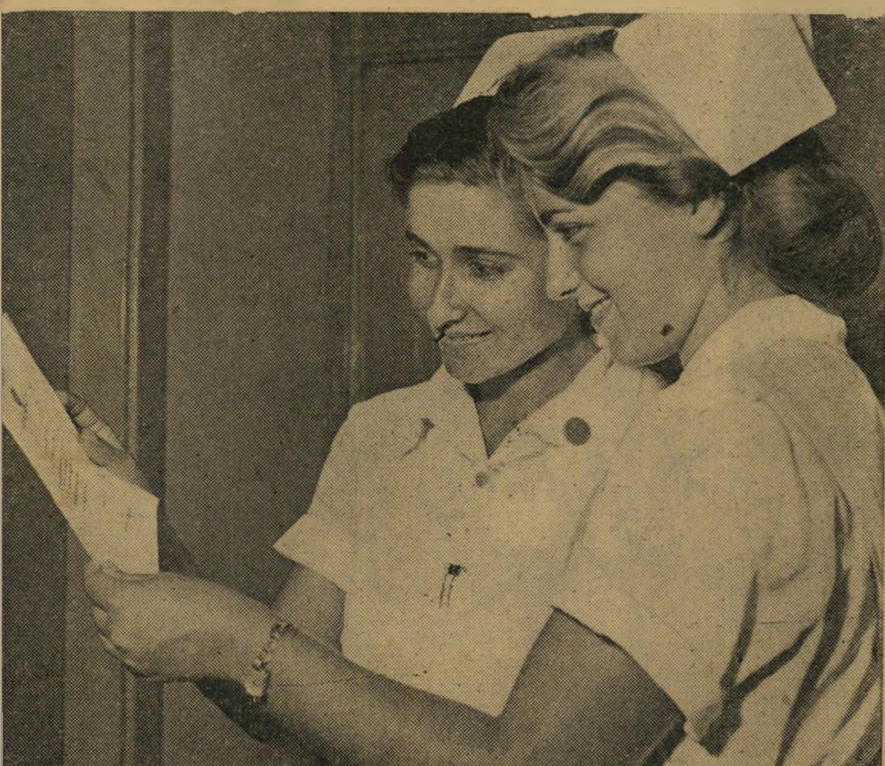
בעמוד האחרון, כי "ניסתה לשים קץ לחייה עלידי בליעת כמות גדולה של כדורי שינה". "היא נלקחה לבית-החולים" — הוסיף העיתון — "ומצבה אינו מעורר דאגה". לא את דאגתו של כותב הידיעה, אולי. האחיות עדיין דואגת ודואגת לה.

כי, למרות שטיפת הקיבה היסודית שנעשתה לרחל ד., עוד פעיל בגופה חלק מן הסם שבלעה. כדי להלחם בהשפעתו נוקקת רבקה לאמצעי פשוט אך בדוק: היא סוּרְת מפעם לפעם על לחייה של החולה, אינה מניחה לה לשקוע בתרדמה העלולה להפוך למות. **מאחורי הפרגוד.** במיטה סמוכה מוטלת חולה שהטמפרטורה שלה גבוהה ביותר. כדי להפיג את חומה הניחו מטלית רטובה על מצחה. רבקה חייבת לדאוג שהמטלית תורטב מחדש מדי פעם.

חולה אחרת נוקקת לוריקות תכופות של פניסילין: אחרת — למדידת כמויות ההפרשה כדי לקבוע את מידת המזון שיש לתת לה.

אחת המיטות במחלקה אפופה פרגוד לבן. מאחוריו גזעית לאטה חולה שהרופאים אמרו נוּאש לחייה. היא גוססת בשקט, ללא הכרה. דופקה נחלש והויך, ורבקה ניגשת אליה בכל

עירוני דם. לאחר תקופת לימודים מסויימת עוברות החניכות לעבודה מעשית, ממלאות תפקידי טפול יומיומיים אחראיים, כמו עירוני דם, המבוצע על ידי האחיות רבקה לאחת החולות.

אחד מסיבוכיה, ממששת את דופקה כדי לקבוע אם המוות כבר בא. כאשר הוטל עליה תפקיד דומה בפעם האחרונה — והיא אז רק חניכה בבית-הספר לאחיות — תקפה אותה הרגשה מוזרה ולא נעימה. היא הקשיבה שוב ושוב לדופק, דימתה לשמוע אותו גם לאחר שפסק.

עתה היא מתבוננת בארישות מקצועית במלאכתו של מלאך המוות, רואה בו מבקר קבוע בבית-החולים. כאשר תהיה האשה הגוססת מעבר לחיים תספול בה רבקה בזריזות חסרת-רגשות: תפשיט מעליה את בגדיה, תעטוף אותה (בהתאם למנהגי הדת היהודית) בסדין, תאסוף את הפציה האישיים, תחתום, ביחד עם הרופא, על תעודת המוות. בחמש בבוקר מתעורר בית-החולים. חולים שזה עתה הצליחו להרדם, לאחר ליל נדודים, מאולצים לפקוח שוב את עיניהם כבדות-העפעפים. רבקה רוחצת את החולות, מסרקת אותן, אוספת את הפרשות לבדיקות, מודדת את החום, מגישה להן רפואות. כאשר היא חוזרת, לאחר שבוע בבוקר, לחדרה שבקרבת בית-החולים היא חשה בדיוק מה שמרגיש חייל רגלי לאחר הליכה ממושכת של קילומטרים רבים.

משמעת. אם הבית היא האחראית למשטר ומשמעת בפנימייה של בית הספר. אף כי היא מתידדת עם החניכות, מזמינה אותן לעתים לשחות איתה כוס קפה בחדרה, (למעלה) היא מקפידה מאד על המשמעת, על הסדרים ועל שמירת חוקי הבית, כמו כבוי אורות (למטה).

עבודה ושעשוע. לאחר משמרה קשה נאלצת החניכה להתכונן לבחינות, לבלוע ספרים מקצועיים, את קצת הזמן הפנוי שנותר לה בלתי רבקה, בהיותה חניכה, בבלויים החביבים על הנוער הישראלי: קולנוע, תיאטרון, קונצרטים, ריקודים, ספורט.

לימודים ועבודה. עבודת האחות דורשת הכנה ואימונים ממושכים. כמו בכל העולה, גם בישראל נמשכת תקופת הלימודים של כל אחות שלוש שנים, בהן היא חיה במשטר כמעט צבאי, גרה ומקבלת את מזונה בבית החולים, חייבת לא רק להשתתף בשעורים, כי אם גם לעסוק בעבודה מעשית. באחד עשר בתי הספר הממשלתיים, צבאיים, צירוניים, הסתדרותיים, פרטיים, אשר בארץ, לומדות בסך הכל 657 אחיות. רובן של אלה עולות חדשות. מחוץ לנטייה למקצוע עצמו, קיים עוד גורם מושך — לעתים מכריע — לגבן: הוסיכון הניתן לכל חניכה.

כנגד זה אפסי כמעט מספר בנות הארץ המתמסרות למקצוע. את הסיבה לכך יש למצוא בירידה הכללית של מתח ההתנדבות.

התשובה בידי הנוער. מדוע החליטה רבקה גרשוני לילדת הארץ, אשר יכלה לעסוק במקצוע אחר, נוח יותר, לעשות מאמצים (כולל העלמת גילה האמתי) כדי להתקבל לבית הספר לאחיות? לא ציונות ולא הספה גרמו לכך כי אם דוגמה אישית: היא עקבה, בהיותה ילדה עדיין, אחרי עבודת האחות בבית הספרה בראשון לציון, החליטה כי זאת המלאכה הרצויה לה.

מאמצים גדולים נעשים עלידי בתי הספר לאחיות כדי לגייס מועמדות חדשות למקצוע. מקומן של האחיות הפוריות שנה שנה בגלל סיבות שונות (העיקרית: גישואים) אינו מתמלא בקצב מספיק עלידי אחיות חדשות. התפקיד האנושי הגדול, שהיה פעם לכבוד לנשים אצילות ואמידות אשר עסקו בו ללא תשלום, הפך בימינו לעוד מקצוע סתם. היעדר כמעט נעלם; ההקרבה הפכה לחלק מן העבודה השיגורית, חדלה להיות גורם מניע; החאנדבות הושמה ללעג. ברנארד שאו אמר פעם שאמצעי התעמולה הטוב ביותר הוא הדוגמה האישית. כל עוד נעשים מעשים העלולים לשמש מופת, עוד יש תקווה. תקווה כי מחר עלול המקצוע לחזור ולהיות שוב יעוד אנושי גדול. האם תמלא התקווה? התשובה, כמו כל התשובות, היא בידי הנוער.

ישיבת מועצת עיריית ירושלים בהעדר נציגי האופוזיציה לטקסאות הריקט, הכרעה

בע הגדלת שער הדולאר לסחורות המובאות. בינתיים חלו גם חילופי גברא בממשלה לאחר הבחירות בכנסת. הרמן הולנדר הס' תלק ורוב יוסף לא התלהב ממוקאר. הס' חזרות נשאר בנמל חיפה כאבן שאין לה הופכין ופיליפ התכונן להחזיר לאיטליה. בינתיים חל שוב מפנה. מחירי מוצרי ה' סקסטיל ירדו בשוק העולמי בצורה קטט טרופלית. פיליפ חשב ומצא שלא כדאי ל' הוציא את הסחורות מהארץ והחליט להיפטר מהן ויהיה מה. הוא פנה שוב למשרד המס' חר והתעשייה והוכנה טיוטה להסכם חדש. פיליפ יספק חמרי גלם במחיר כפול משווי הסחורות שהביא ומשרד המסחר והתעשייה יתיר לשווק את הסחורות בארץ באופן חפ' שני. ההסכם עמד להיחתם; אולם בינתיים התערבה המשרה הכלכלית. שעצרה את כל השותפים לעסק באשמת הוצאת סחורות מה' נמלים במיסמכים מזוייפים. אלכסנדר פיליפ נוכח לדעת, שקל להגיע לישראל אבל קשה לצאת ממנה.

פיליפ, הגיע לפני שנה לארץ במצב רוח חורף. פניו העגולים הביעו בטחון עצמי ו' אופטימיות. כאן אפשר לעשות ביונס"י אמר. אולם במרוצת השנה רוו פניו השמנים והבעת פניו אומרת כולה "הצילו!" היה זה בזמן שלטונו של יעקוב גרי כשר משרד המסחר והתעשייה. מנהל המשרד, הר' מן הולנדר, עשה את כל המאמצים כדי ל' הצדיק את תפיסת השלטון על-ידי היוזמה הפרטית בעתיד. בפרוטות האחרונות ובשע' בוד ההכנסות הקרובות קנה עורות למכביר כדי ליצור שפע של נעליים. הוא חיפש דר' כים ליצור שפע דומה בסחורות סקסטיל ולשחרר נקודות הלבשה במידה המכסימלית. אלכסנדר פיליפ נפל מן השמים. הוא הציע חמרי גלם לתעשייה בסכום של שניים וחצי מיליון דולאר בשער הרשמי של הדולאר. תמורת זאת דרש זכות להביא בששה מיליון דולאר מוצרי סקסטיל מוכנים, בחישוב של 1-100 ל"י הדולאר. היה זה לפני שנה כש' שער דולאר ההשקעות הועמד על 990 פרוטה.

הרמן הולנדר הסכים לתנאים האלה ללא היסוסים. כשאלכסנדר פיליפ הבטיח לאוצר נוסף לכך מיליון דולאר במזומנים בשער הרשמי, נחתם העסק בהסכמת כל הממשלה. פיליפ הודרו. הוא הכניס 100.000 דולאר לקופת משרד האוצר והביא מוצרי סקסטיל בסכום של מיליון דולאר. לפתע נתקלקל כל העסק. שער הלירה ה'

זקנקן הלבן, נבוך במקצת, הסס מעט טרם קיבל את הכבוד. החלפת משרד קטן של בעל בית-מסחר בשולחן כתיבה יותר גדול בעיריה, לא נראתה כדאיה ביותר, ובמיוחד כשהיא מלווה סיכויים טובים למחלת לב ב' עתיד הקרוב. דוגמת קדומי שרגאי, שלהם מלחמת שתי יחיות מיואשת נגד יריביו באופוזיציה וידידיו בקואליציה, רחפה לנגד עיניו של מן. למשלחת שביקרה אותו בביתו שבשכונת מונטיפיורי המערב-ירושלמית, התנה, על כן, שני תנאים יסודיים, הכריז חיים להצלחת שלוחתו לא פחות מאשר לבריאותו: שיהוף פעולה מלא מצד הקוא' ליציה, ללא סכסכנות ופיזול לעבר כסו הרם, ביקורת עניינית בלבד מצד האופוזיציה, בי' טול הקו של חבלה בכל מחיר מתוך חדרי בניין הסתדרות.

הימין, בחיפושיו המבוהלים אחר מועמד ל' תפקיד שפחד שיישמש מידיו, הסכים מייד. השמאל נתן הבטחה לא מחייבת ביותר: כמות ואיכות התנגדותו תהיה מותנית ב' כמות ואיכות פעולותיו של ראש העיר הח' דש. התשובה היתה דיסלומטית, נתנה עצי' מה, בקלות, לפירושים נוחים. בלחש הוסיף דובר האופוזיציה, כי אינו חושב שעלול ל' השתנות הרבה עם החלפת בעל זקן אחד בשני על כס ראש-העיר. גם כעת בחירות חדשות הן מגמת האופוזיציה. רק האופטי' מיים ביותר בינן חזיתות העיר ראו בהודעה זו סיכוי לפעולה יותר פוריה בעתיד. רבי יצחק דוד מן, חבר המועצה (הממונה) הקו' דמת, היה אחד מהם, אמר כן להצעה.

שדושה חברים בלבד. להצלחתה של הקואליציה, למצוא ראש שיתאים לכל הכת' פיים, קדם נסיון של משחק גורלות. בשבוע שעבר קרא ראש העיר בפועל, אליהו אלישר, לישיבה בבחירת ראש-עיר, למרות שידע הי' טב כי האופוזיציה לא תשתתף בישיבה. ב' שעה שבוע בערב קם אלישר, פתח בפני חבי' רי הקואליציה והכסאות הריקים של האופו' יוציה את הישיבה שעל סדר יומה עמד סעיף בחירת ראש-העיר. היתה זאת דרך אפשרית להכריח את יריביו השמאליים לפעולה. החוק מרשה בחירת ראש-עיר, אפילו בלי קורום מוסמך, בישיבה השלישית שנקראה באותה שאלה. אלישר ציפה ליום השלישי, בו יוכל להיבחר ראש-עיר אפילו בנוכחות שלושה חברי מועצה בלבד. לידו ישב, כאורח, אבר' הם בירן, הממונה על המחוז, שתפקידו היה לשמש עד. אך קיימים עוד כוחות, מלבד החוק, שהתערבו. דב יוסף החל מגלה עניין פעיל בעיריה שראשה ברח לשוויץ ומשחק הגורלות הופסק אחרי הסיבוב הראשון. ה' כסאות הריקים של מפא"י, גברו על המל' אים שמנגד.

השכונות המפלגות. המאמצים הנוא' שים לפתרון, הצלו את יצחק דוד מן, איש חזרוני. הוא הבטיח יותר סמכויות לסגנו (אליהו אלישר, ציונים-כללים-ספרדים, הרב משה גליקמן-פרוש, אגודת ישראל והמנהגים מאיר רובין, חרות). קנה בזאת את לב האו' פוזיציה. שהאופוזיציה תותר על התכנית הנוחה של חבלה, רק היה יכול לקחת. תושבי הבירה חזרו ולמדו מהמאורע מה ערך יש לבחירות דימוקרטיות במשטר של מפלגות המהות מטרות בפני עצמן: כי יהי מן אפילו מוכשר ומוצלח בתפקידו, העובדה נשאת עובדה כי לא תושבי ירושלים בחרו בו, כי אם חשבונותיהן של המפלגות.

המשק קל להגיע, קשה לצאת

מנהל חברת פוקארז באיטליה, אלכסנדר שני תנאי יסוד. סוחר העצים בעל ה'

העם לקחת - לשם מה?

256 חודש אחרי שארולף היטלר עלה ל' שלטון והכריז מלחמה על העם היהודי, 88' חודש אחרי שהתאבד בצורה כה מסתורית (ראה מכל העולם) הושלם חוזה השילומים, שהוא למעשה חוזה השלום בין העם היהודי, שחלק ממנו מצא לו בינתיים הגדרה פולטי' טיה כמדינה ריבונית, ובין חלק מן העם הגרמני.

בחיכות הסוער על עצם המשא והמתן בין שתי המדינות ניסו המחייבים לטעון כי השבת הגול אין פירושה שלום. אולם היה זה נימוק של התחמקות. שום רשות בינה לאומית, שום שופט ושום שטר לא הכריח את הגרמנים לשלם. הם עשו זאת מרצונם החופשי, כדי לחסל את הכתם המשחיר אותם בעיני העולם. השלום השילומים משך עשר שנים, ואולי גם משך 14 שנים, יחייב מגע הדוק ומומושי. מגע כזה לא יתכן בין מדי' גנות אויבות.

הגרמנים הצליחו אפוא להשיג שלום ב' אמצעות שילומים (דבר העולמי, אגב, לעורר מחשבה ביחס להשגת שלום עם הערבים). אולם בסופו של דבר אין ספק שדוד בן גוריון יצא ממצח מכל המערכה. סיסמאן חרות מצד אחד ומפ"ם מצד שני עניינו את הקהל סחור סחור, שעה שעלה לנגד עיניו נתח בשר הגדול שאפשר היה לקנותו ב' כסף הגרמני. והחיכות האמיתי שוב אינו — לקחת או לא לקחת, אלא — לשם מה לקחת.

כי קיימת סכנה חמורה מאד שכספי הש' לומים, שהם הסיכוי האחרון של ישראל לה' הבריאה את משקה הויסוד, יבוצבו לריק כדי לשמור על הנוחיות השוטפת (ראה דו"ח מפורט בעמוד הבא).

ירושלים ראש מתאים לכל כתפיים

לבעיית ראשות העיר לירושלים נראה מב' עד שמשותפו המלוכלכות של חלון הראוה המפלגתי פתרון גאוני: חוסר שינוי. הזא' בים, שהיו טורפים איש את רעהו בתוך ה' קואליציה שלהם אילמלא איימה מעל ראשי' הם חרבו של זאב עוד יותר מסוכן, האופו' יוציה הסכימו ביניהם, מי ימלוך. כיוון ש' נציגי המפלגות הדתיות למיניהן מחזיקים במועצה כלשון המאזניים העלולה לנטות שמאלה או ימינה, לפי מצב רוחם, היתה התחרות על אהבתם עיוה ביותר. אפילו ה' הסתדרות הכליכולה חורה אחריהם, קיוותה משך כמה שעות, כי תוכל להקים אתם קו' אליציה כדוגמת זאת הנהוגת בכנסת. אך משום שלא כל הדתיים הם פועלים אולם כל הדתיים הם דתיים, נטתה הכף ימינה.

בתוך שרימתם הארוכה של מועמדים ב' שעת הבחירות לפני שנתיים, מצאו הדתיים איש שהבטיח להשביע את רצון כל 12 חברי הקואליציה הציונית-כללית-ספרדית-דתית —חרותית. מבין ערימות קרשים של בית מסחר לעצים הוצא בעליו, רבי יצחק דוד מן, הוצע כמועמד לכבוד של ראש עיר הקודש. הפרוצדורה שהעלתה בזמנו את שלמה זלמן שרגאי הופעלה שוב. חבר מועצה דתי אחר הגיש את התפטרותו לשר הפנים, פינה בכך את אחד הכסאות באולם הישיבות, עליו ית' ישב יצחק דוד מן לכמה רגעים עד שיעלה לדוכן יושב ראש המועצה.

השר הבטיח להוויל

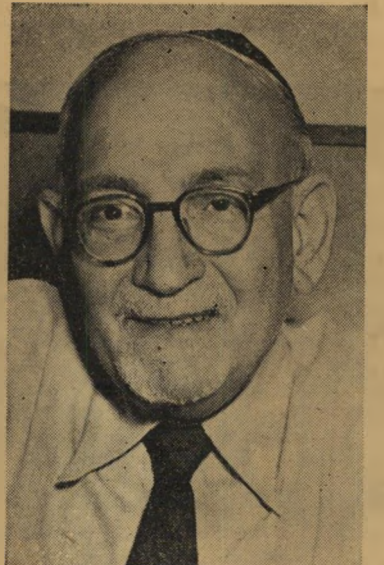
שעה שמשרד המסחר והתעשייה הודיע ל' חברת אחא שהצעתה למיכרו על ייצור חר' טים נתקבלה כזולה ביותר וכל ההזמנה נמ' סרה לידיה, שלחו יתר המטויות בארץ מכ' תבי פטורין לעובדיהן. תלכו לעבוד אצל אתא"ו — אמרו.

הסתדרות העובדים הכללית הקימה צעקה: "הייחכן 600' פועלים יישארו מחוסרי עבו' דה? לא נרשה לסגור את המפעלים?!" או' לם ההנהלה של כותנה, השייכת לחברה ה' כלכלית הלוונדונית הודיעה בקרירות: ב' הפסד לא יכריחו אותנו לעבוד.

בעוד שהמחלוקת התנהלה סביב שאלת סגירת המפעלים ישבו כלכלנים אובייקטיביים ושאלו שאלות מספר. כיצד קרה שאתא הציעה מחירים יותר זולים לייצור חוטים מאשר אלה לפני פירסום התכנית הכלכלית החזשה? תוספת היוקרה לפועלים בלבד עלתה בעשרות לירות לחודש. המסקנה: או שאתא הרויחה רוחים מפורזים לפני מכח או איש אמת בטענה שאתא הציעה מחירי הפסד כדי להרויח את שאר החברות מהבמה התעשי' תית ולמלוך, לאחר מכן, בשוק, בלי מצרים.

מנהל מחלקת הסקסטיל והעורות במשרד המסחר והתעשייה, ישראל למדן, לא ראה בעין יפה את המצב, המשאיר רק מפעל אחד ב' שדה הייצור. ייתכן גם שלחץ ההסתדרות היונה גורם לא מבוטל בפתרון הסיכסוך. תהייה הסיבות אשר תהינה, למדן הסכים להוסיף ליתר המטויות 120 פרוטות לכל קילוגרם חוטים למחיר שהציעה אתא. התעי' שוינים היססו, אבל למדן הסביר: השר הב' טיח להוויל את המחירים, אל תתעקשו!

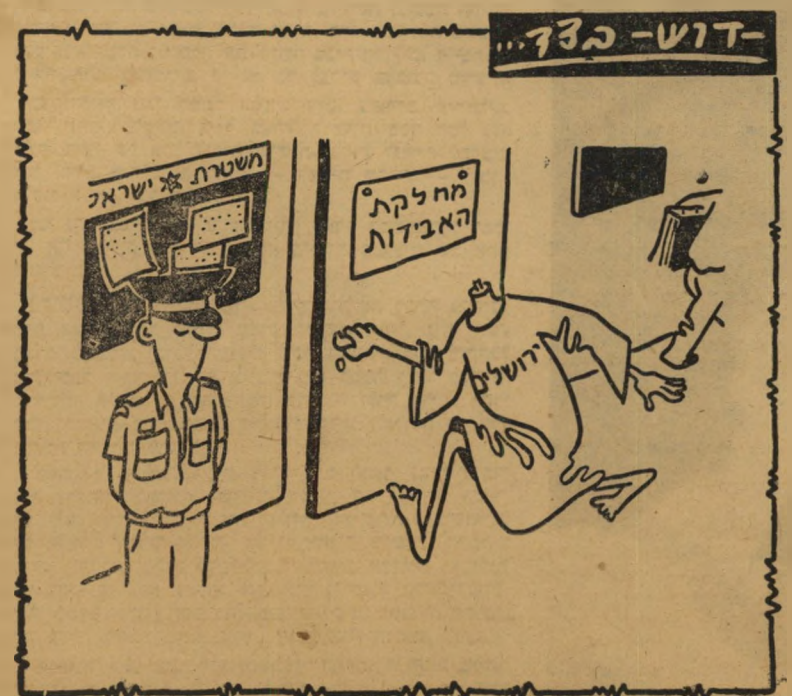
היצרנים לא התעקשו, הסכימו לפשרה. ר' מצבם היה באמת קשה מדי כדי לא להסכים. לבעלי המטויות (פרט לכותנה) לא היה סכום הכסף הדרוש לתשלום פיצויים לעובדים ה' מפוטרים. מוטב להם לעבוד בהפסד מלשלם דמי אבטלה. נתמתם: תוקף המיכרו פג כעבור חודשיים. עד אז תבדוק אולי גם אתא את הישוביה מחדש.

המועמד יצחק דוד מן מערימות קרשים, ראש עיר

ישראלית התחיל יורד פלאים בשווקים העול' מיים 'צבורסה השחורה בארץ. אלכסנדר פיליפ מצא את המשך העסק לא כדאי ות'

* בין הביזנס: הוצאת שבועות מצוייה בשלושה צבעים, ראש, שהופסק אחרי שני גליונות.

השילומים: תחתית לחבית

קשר. כיום נמצאים טלפונים לרשות 2.1% של תושבי הארץ. טרון רצה להגדיל את האחוז עד 7.2%. תיקון הוועדה: הכפלת מספר המכשירים הנוכחי.

השקאה. לפי תכנית של חברת מקורות, רצה טרון לנצל ניצול מלא את כל מקורות המים התת קרקעיים בארץ. מי הירקון והקישון וחלק ממי הירדן. תיקון הוועדה: צימצום התכנית עד לחצי.

בנייה. טרון רצה להקים בכל שנה יחידות דיור ל-118,000 איש. תיקון הוועדה: צימצום התכנית עד ל-58%.

דייג. בנקודה יחידה זו לא היו חילוקי דעות בין טרון והוועדה. ממשלת ישראל אינה אשמה בכל זלוזל בכבוד הרג. שתי התכניות מציעות להגדיל את תפוקת הדייג בישראל פי 12.

הפיל והעכבר במשרד התכנון

ביקורתו האמיתית של טרון נמתחה על מנגנון השלטון

שר-החוזן משה שרת
ציונות = עלייה + תחנות-כוח

בארץ. בכל משרד הממשלה, השייכים למפלגות השונות, קיימים פקידים בלתי-ספורים העוסקים ב"תכנון". מאחר שתכנון זה מצטלב באלף נקודות וכל פקיד מבטל את תכנית רעהו, נוצר פיל של תכנון שאינו מוליד אף עכבר של תכנית מעשית.

טרון הציע להקים רשות אחידה לתכנון על כל ענפיו. כונתו לא היתה לקבוצת מומחים חסרת-השפעה, אלא לרשות בעלת כוח-ביצוע, אשר תקציב הפיתוח יעמוד לרשותה. בהתאם להחלטתה שלה, כך תבצע בעצמה את אשר היא מציעה לבצע.

התוצאה של תכנית כזאת היתה, כמובן, להוציא את כל ענייני פיתוח הארץ והשקעת כספי השלומים מידי השרים המפלגתיים ומשרדיהם. אויבי הממשלה סבורים שכאן בדיוק קבור הכלב, וזו הסיבה שהממשלה ניסתה להתעלם ככל האפשר מן התכנית. כי תכנית זו היתה פוגעת בראש וראי שונה באותם גורמים שהם, בעיני האופוזיציה הימנית, בעלי מונופולין — חברות המשק ההסתדרותי.

דבר אחד ברור: תכניתו של ד"ר טרון עלולה למות מוות טבעי מפני שלא התחשב לחלוטין במציאות הפוליטית המפלגתית של הארץ. העיר ד"ר יוסטס שלום, הכלכלן הציוני הכללי הנוצץ: "הדו"ח שלו מזכיר אמרה של ארתור רוזן, שאמר על דו"ח אחר — מי כתב את זה? כל כך טיפש יכול להיות רק מומחה!"

שום החלטה. הציבור לא התעניין בדבר כלל. הפרופסור התרגז, ארו את מוזרותו, איים לצאת מן הארץ. אולם בי. גיי. ביקש אותו לדחות את הנסיעה.

הדו"ח של טרון נשאר מרחף בחלל האוויר, כנשמה יהודית ללא גוף. פה ושם הבטיחו לבצע לפחות בחלקו. אולם ציניקאים פסקו גם בכך. אמרו הם: ממשלת ישראל יחידה במינה. היא מתנגדת ליוזמה החופשית של המשק הקפיטליסטי. אין לה תכנית יסודית כמו במשק סוציאליסטי. התוצאה היא משטר שאין בו לא יוזמה ולא תכנית, אלא משהו הנומה ל" אנרכיה שיטתית. לכן לא יכלה לקבל גם את תכנית טרון, שהיתה מובילה למשק תוכנית מובהק.

קרייזלים או חשמל

מדינת ישראל אינה מייצרת אלא חלק קטן מאד מן הצרכים של אוכלוסייתה. היא זקוקה ליבוא עצום של כל הסחורות, החל מקמח ולחם וכלה בכלי-נשק. יבוא זה עולה בסכומים עצומים של מטבע חוץ, שאין המדינה מסוגלת להרוויח אותם בכל צורה שהיא.

אין זה מצב חסרת-תקדים, אם כי מעטות המדינות שנתקלו בו בקנה-מידה כזה. הברירה בפני ממשלה במצב כזה היא: לשמור באופן קיצוני את הצרכים היומיומיים, כדי לקנות את המכונות הדרושות לשינוי המצב, או לקנות את הצרכים השוטף פים ולקחת לבואו של המשיח שיקים את מלכות-השמיים (והתקציב המאוון) עלי אדמות.

במצב דומה, למחרת המהפכה ומלחמת האזרחים, החליט לנין לקצץ את כל הצרכים, לשים את הדגש על בניין תחנות-כוח ובתי-חרושת. הוא יצר אז את הסיסמה המפורסמת, אם כל תכניות-החומש הסובייטיות: "קומוניזם שחה סובייטים פלוס חשמל!"

ד"ר טרון נקט בקו דומה. אפשר לסכם את תכניתו בסיסמה: "ציונות שחה עלייה פלוס תחנות-כוח!" תכניתו של טרון, המשתרעת על הרבה עמודים העלולים לשעמם אדם שאינו בקי בכללה, היא בכל זאת פשוטה מאד בעיקרה. ההנחה היא שמשך עשר השנים הבאות תשלם ממשלת גרמניה 715 מיליון דולר, ושכאן-התקופה יבואו לארץ מיליון יהודים נוספים (שיגדילו את הצרכים השוטפים של המדינה בערך בשני שלישים נוספים). מציע טרון: רק 100 מיליון דולר יש להקדיש משך עשר השנים לצרכים השוטפים. את כל שאר 615 מיליון הדולר יש ליעד אך ורק ליצירת תחנות-לחבית.

הדבר הזה לא מצא חן בעיני הממשלה, כיוון שתרומות יהודי אמריקה תמעטנה ותכלנה משך השנים, יהיה צורך להגמיק באופן קיצוני את רמת המחיה של יושבי הארץ, אם לא ישתמשו למען הצרכים השוטפים בכסף הגרמני. הממשלה מעדיפה לקיים את רמת המחיה (שיש לה השפעה רבה על יציבות המפלגות בארץ) אפילו במחיר חוסר-תחנות. לפיכך הציעה הוועדה הממשלתית להשתמש רק ב-339 מיליון דולר להשקעות יסודיות. לבזבז את כל השאר — כלומר את מרבית (כספי השילומים) — כדי לקנות חיטה, נפט, קרייזלים ואריגים.

תיקון - תיקון - תיקון

הצעות טרון מתחלקות לכמה סעיפים. שהעיקרים בהם כלהלן:

השמלה. הספק הכוח הוא היסוד לפיתוח כל ארץ. החשמל מוין את התעשייה, והוא הדם בעורקי הגוף הכלכלי. טרון מתח ביקורת חריפה על מצב התהווה-יבואו השורר בשטח זה בארץ, בעלת החברות הפרטיות. הוא דורש להלאים את החשמל, להכפיל את ההספק פי ששה. הוא הציע להקים תשע תחנות-כוח וקומס תחנות-מילואים נוספות. תיקון הוועדה: בסך הכל תשע תחנות.

תחבורה. טרון רצה להעביר 40% מתעבורת הנוסעים לרכבת, להקים בארץ רשת מסועפת של מסילות-ברזל חדשות, להרחיב את הרשת הקיימת. בין השאר רצה להקים קו חיפה-תל-אביב — ירושלים, נתניה — תל-אביב — רמלה. פתח תקוה — עפולה, ראש-העין — ראשון-לציון, נהריה — חיפה, כפר-איתא — מפרק-חיפה — חיפה, עפולה — חיפה, טבעון — גשר — חיפה. כן רצה להקים קו מבורנוב דרך באר-שבוע לנמל שיוקם בדרום הארץ, רכבת כבלים מסודר לכורנוב ומן המכתש הגדול לכורנוב. תיקון הוועדה: רק קו חיפה — תל-אביב — ירושלים וקוי הנגב.

ספנות. טרון ביקש להעביר את מחיצת את יבוא הארץ לאניות ישראליות. הוא רצה לרכוש 60 אניות-משא, 4 אניות-נוסעים חדשות ו-4 אניות-נפט. תיקון הוועדה: לרכוש רק שתי אניות נפט, אך להתקין מבודק לתיקון אניות. **נמלים.** טרון רצה במלל חדש בדרום הארץ. תיקון הוועדה: אין הדבר דרוש עדיין בעשר השנים הקרובות. אפשר להסתפק בהרחבת הנמלים הקיימים.

הטיסה של הסכם השילומים הושלמה. קונראד אדנאור, הקאנצלר (ראש הממשלה) ושר החוץ של קהילת הברית הגרמנית, ומשה שרת, שר החוץ של מדינת ישראל, התכוננו לחתום על ההסכם. יש להניח שהגרמנים יודעים, איך שהוא, כיצד לשלם את המחיר. אולם ברור שממשלת ישראל אינה יודעת עדיין מה לעשות בכסף.

כשכלכלה לאומית דומה לחבית חסרת-תחתית, ישנן שתי אפשרויות לטפל במצב. האפשרות האחת היא להשתמש בכסף כדי לקנות תחתית לחבית. האפשרות השנייה היא להשתמש בכסף כדי לקנות כמויות גדולות והולכות של יין (או מים), למען יישאר משהו בחבית גם כשאין לה תחתית.

השאלה הגדולה העומדת לפני הממשלה היא באיזו משתי האפשרויות לבחור. קיימות שתי אסכולות ברורות. אולם ממשלת ישראל, כדרכה, דוחה את החלטתה. וישנה סכנה שבמקום החלטה ימשך המצב הנוכחי של חוסר-תיכנון.

שר-החוזן קונראד אדנאור
חיטה, נפט, קרייזלים, אריגים

ומצב החבית הלאומית ישאר כאשר היה כשהממשלה שפכה לתוכה סכומים גדולים של הענקות, הלוואות ותרומות אמריקאיות.

די"ר לפילוסופיה ארו מזוודות

בירושלים ישב יהודי אמריקאי, פרופסור שלמה טרון, אדם בעל שם עולמי כמתכנן משק. הוא הוזמן על-ידי דוד בן-גוריון לפני כשנה, למען יעץ לאוצר הישראלי כיצד לטפל בחבית. לפני חצי שנה נתבקש לעיין בשאלת השימוש בכספי השילומים, להגיש הצעה.

פרופסור טרון, בן 73, הוא בן משפחת רבנים לטבית, למד ברוסיה הצארית, בגרמניה ובבלגיה. הוא נושא שלושה תוארים של דוקטור — לפילוסופיה, לכימיה ולהנדסה. כנהוג באותם הימים, השתתף בתנועות המהפכניות נגד הצאר, ישב בבית-הסוהר, הגיר לארצות-הברית, שם עלה עד לדרגת מהנדס ראשי של ג'נרל אלקטריק. הוא בנה את מפעלי דניי פוסטרובי המפורסמים של ברית-המועצות, ביצע תפקידים דומים בסין, הודו ויפאן.

אולם בשום ארץ לא עבר פרופסור טרון חיייה דומה לזו שחיכתה לו בישראל. הוא הגיש דו"ח יסודי — תכנית לפי-תוח בסיסי — זכה לתשבות עד לב השמים. ועדה ששיתפה אתו פעולה הגישה דו"ח שני, ששטם את הקרקע מתחת לדו"ח שלו. הממשלה לא טיפלה בכלל בשני הדוחים, לא קיבלה

אסונות

בקנה היה כדור

חרש, שוטה וקטן — פגיעתם רעה. (בבא קמא)
לאחר שדוד איסטרמן, תושב שיכון רמב"ם ליד תל-אביב, אב לשלושה ילדים, רכש רובת טוטו הנהיג מנהג: לצאת בשבתות לבלות (המשך בעמוד 10)

לים עשבי בר. גם התלהבותו הנוספת של דוד מחקלאות הארץ — מיכונה, נעלם במרה. אמר דוד: מיכון הוא דבר מועיל כש-יודעים כיצד להשתמש בו. מה לעשות ואין יודעים בישראל כיצד להשתמש בטרקטור ובקומביין.
בכל זאת הפיק גוריס דוד תועלת מביקורו: הוא יום את שיגורם של מספר מומחים חקלאיים ישראלים לארצות נחשלות עוד יורח.

תמט, למרות שירותו באו"ם. בשפה פשוטה וקולעת.
הסביר דוד לחקלאים בפשטות: למרות שטוב לעסוק בחלומות — מוטב לגדל מזון גות בשפע. מצב המדינה, שאין לה מזון מ-שלה, אינו בריא כל עיקר. על גידולים לצרכים תעשייתיים אפשר יהיה לחשוב רק כאשר יהיה די מזון בארץ.
רבה אכזבתו של דוד מהנגב, בו ראה מאות אלפים דונאמים אדמה משוכנת המע-

חקלאות

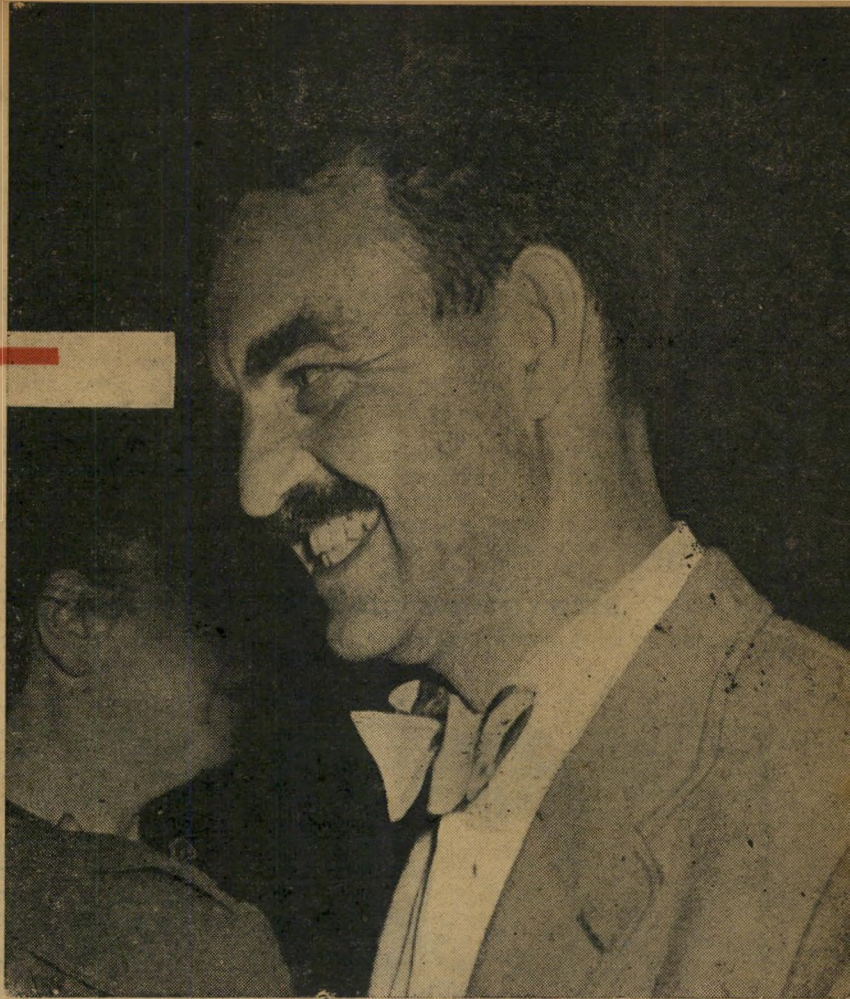
מוטב לגדל מזון

מנהל אירגון החקלאות והמזון ליד או"ם, גוריס דוד, ערך ביקור קצר בארץ ונפגש עם עשרות מומחיו העושים בישראל זה חז' שנים. גוריס דוד שווף השמש ובעל המבנה הגופני המוצק (שחגג בארץ את יום הולדתו ה-73) הוא חקלאי אמריקאי טיפוסי, המש'

מיסטר בור

עצמו בגיל בו שוב אינו יכול "למעשה", הוא מספר, "אין על ההרפתקה הגדולה, על מן קשה להגשים את החלום, היוו שחזתי ומסתחרי כל בנים אים את הוצאות הנסיעה לאפני יהיו : שני זוגות מכנסיים ק מלבד זאת קנה לבני נילון א במקום מצער צבאי. הוא גם חבר מכובד מאד באגוד פוריים על פני כל העולם. ה

יש קול ישראל חיטט באוסף התקליטים של התחנה. לא היה קל למצוא את התקליט שחיפש : הקלטה של הורה — לא אתם ניגון של הורה, כי אם הקלטה של הורה שעה שרוקדים אותה, על כל הרקיעות והטפוחות, היללות והשגעון. לבסוף הוא נמצא, ולא היה מלא בלבדו. התקליט שחיטט היה מוזר ביותר, לא מן הסוג המקובל. אולם בהשוואה למבקשה, יכול היה התקליט המבוקש להראות שיגרת, חסר-צבע לחלוטין. לפני שלושה חודשים היה מבקש התקליט איזאדור ברגר עורר-דין אמריקאי רגיל, שעסק משך 27 מתוך 47 שנותיו בצרות לקוחותיו מבין תושבי עיר תעשיית המכוניות דטרויט. עד אשר יום אחד עלה בו הרעיון כי לא כדאי לעבוד כמו משוגע כל החיים ולצבור כסף כדי למצוא את

חולצה לבנה ועניבה. כך נראה איזאדור ברגר, הנורמלי — כפי שהכירו אותו יודיו ובני משפחתו באמריקה. פעם לבשתי חולצה לבנה וענודתי עניבה, הוא מספר. תמונה זו צולמה במסיבה שנערכה לכבוד רביאלוף יעקב דורי ואשר בה השתתף ברגר, אחד מפעילי המגבית היהודית בדטרויט. מרכז תעשיית המכוניות.

ברגר, הצייר הנועז. בקשמיר רצה ברגר לעשות מה שעושה כל אדם המכבד את עצמו : לצוד נמר טרוף, "שכבתי שם, פחות מעשרים מטר מהזייה הסורפת, ולא ידעתי מה לעשות — ללחוץ קודם על הדק המצלמה או על הדק הרובה שהחזקתי בפעם הראשונה בחיי." לבסוף ניצח הרובה וברגר שלח עור נמר כמזכרת הביתה, בו ישמש העור כמרבד.

המונית-האופניים. בטיאס לא זה קיימת בעייה של השגת חלקי חי המונית-האופניים שלי שיתחלף אתי

משקה מוכר. לפחות דבר אחד היה מוכר לברגר בכל ארץ שבא אליה : המשקה האמריקאי הידוע קוקה-קולה. מודעותיו נמצאו בכל מקום

פאקיר ותייר אמריקאי. בתמונה זו שצולמה — ככל שאר התמונות בעמוד זה — עליידי ברגר עצמו הוא ביקש להנציח את פגישתו עם פאקיר בבירה ההודית דלהי, ליד מקום קבורתו של מאהאטמה גנדי. הוא איש מאושר, מספר ברגר על הפאקיר. הוא צריך כל כך מעט דברים.

יגור משוטט בעולם

והמרושלת, וקנקנו שהחל מגדל עם צאתו את ארצות הברית, היו בניגוד מוחלט למה שאנשים ציפו מעורך-דין אמריקאי. כאשר הגיע לפיאנגו, בירת מאלאייה, נערך באותו זמן מצעד צבאי חשוב. הוא עמד בפנה וצילם תמונות לאוסף המזכירות שלו, כאשר שם לב פתאום כי צלמי העיתונות המקומיים נטשו את המצעד ובמקום זה צלמו אותו, התעניינו בדעתו על מאלאייה ובעיית הטרוויסטים.

מאורע הדיפעמי. בהיותו בבומב, ניסה ברגר לקבל אשרת כניסה לניפאל, הממלכה המסתורית על גבול טיבט, אך נתקל בקשיים רבים. לבסוף פנה למכר הודי בעל-שם שהבטיח לסדר את העניין. אותו ערב הוזמן אותו הודי בלוויית "חברו האמריקאי מדטרויט" לנשף של נציג ניפאל בבומביי. לרצע הסט ברגר: הוא לא רצה להופיע בנשף בכנסים הקצרים שלו. לבסוף התגבר על היסוסיו, נכנס לאולם קריקט קלוב הבודד בו המתינו לבואו 25 מוזמנים מנכבדי העיר. הם התייחסו אלי בצורה כזו יפה ועדינה ששכחתי מייד כי ברכי השופות והשעירות בולטות ממכנסים קצרים.

בקאשמיר בילה ברגר כמה ימים על גבי סירת-בית. כשראה כי בגדי הילדים של בעל הסירה מלוכלכים התפלא מדוע אין כובסים אותם. "הרי מים לא חסרים לכם", הוא תמה. אב המשפחה נתן מידי הוראה, הילדים הופשטו ערומים, בגדיהם כובסו במי-נהר. כעבור יומיים קשה היה להבחין כי אותם בגדים כובסו אי-פעם. ואילו בעל הסירה חשב כי הכביסה היא מאורע דיפעמי.

מקורו, אין פחד. ברגר מתלהב במיוחד מהגינות האיש הפשוט של כל העמים בארצותיהם סירי. כאשר יצא בעיר ההודית אגרה לשוק לקנות כמה מזכרות, קנה משהו באחת החנויות, שילם חלק לדרו. "פתאום רץ אחרי בעל החנות בצעקות גדולות ובגפנוף ידיים. חשבתי שעשיתי משהו לא בסדר. אך האיש הסביר כי שכחתי לקבל את ענף הכסף המגיע לי והוא בא עתה להתוודע — כל זה על אף שאותה שעה ירדו גשמי זעף שהרסיבו אותו (ואותי) עד העצם!"

גם בדבר פחד האנשים הפשוטים מפני הקומוניזם גילה ברגר תופעה מעניינת: ככל שארץ קרובה יותר לתחום קומוניסטי פחד תושביה קטן יותר. במאקאו, המושבה הפורטוגלית הגובלת עם סין העממית, הוא הגיע עד לגבול הסיני, צילם כיצד מכוניות סיניות מביאות סחורה סינית והזורות עם תוצרת מקומית. כל זה התנהל בטבעיות גמורה ואיש לא יכול היה להבין מדוע יש לפחד מפני הסינים. "זה אמנם תיאור מופשט במקצת", טען ברגר, אבל ביסודו הוא תיאור אמיתי: "אדם פשוט אינו ירא מפני רעהו, אם הוא יכול לראותו ולהבינו". את זאת הספיק איזאדור ברגר ללמוד היטב משך חודשי סיורו ב-17 ארצות אסיאתיות (כולל שלישה שבועות בישראל). דעה זו הוא מקוה לאשר לעצמו סופית בהמשך המסע, בעשר ארצות אירופאיות. "אחרי זה אחזור לביתי — אם יסכימו לקבל אותי חזרה עם הזקן שלי."

לחברת תעופה ותמורת 3.000 דולר קיבל כרטיס טיסה שאורכו (בלי ספק שיא עולמי) למעלה משלושה מטר, מורכב חלקים חלקים. כל חלק מקנה זכות טיסה מחלק תבל אחד למשנהו.

באפריל העלה ברגר את אותו למטוס, המריא אתה להוואי לבילוי הופשה של שבועיים. לשם היא חזרה לדטרויט ואילו הוא יצא למסעו הארוך. לכל מקום שהתכוון לבקר בו שיגר מברק לאחד מחבריו לאגודות הצלמים שיבוא לקבל את פניו בשדה-התעופה.

בסינגפור, למשל, בא לקבלו נכבד מקומי עם מכונית הפרטית נהוגה בידו נהג, לקח אותו אל ביתו בעל 16 המשרתים והאיזור החשמלי החדיש.

בכל מקום היה איזאדור ברגר למרכז-התעניינות: הופעתו הפשוטה

השתמש בכסף להנאתו.

ודם אחד בעולם שאינו חולם בסתר לבו ס מסביב לעולם. אילו ידעו כמה לא ים בעולם הרבה יותר אנשים מאושרים.

חצינו להאנו, הסכימו למסע. וני

ויותיו החליט ברגר כי כל שיקח עמו יום, שתי חולצות, שני זוגות גרביים.

תם אפשר לכבס בקלות.

אז רבות של צלמים חובבים אשר חבריהן ערך רשימה של אותם האנשים, ניגש

אנשים — ובחורות — נחמדים. בישראל לא מצא איזאדור ברגר שום נמרים. "כאן יש דברים הרבה יותר נחמדים — בעיקר אנשים (כולל כמובן, בחורות)". למעלה: ברגר ושני ילדים שרכש ושך שהייתו בארץ, שליווהו ברוב סיוריו, גם בישראל המתין לברגר צלם, חברי-אגודתו, שקיבל את פניו בשדה-התעופה, סיר עמו, לאחר מכן, מן ועד אילת, הראה לחברו את ישראל החדשה.

למען ישראל. מטרה שנייה למסעו של ברגר היתה איסוף תצלומים. למרות שלא לקח עמו שום בגדים מיותרים, הערים על עצמו משא תצלומי כבד: שלוש מצלמות (אחת לסרטי קולנוע) ולמעלה מאלף סרטים. בישראל צילם תצלומים מיוחדים למגבית.

חצי חינם. תמורת 3.000 דולר קיבל ברגר כרטיס טיסה מארצות-הברית עד הוואי ומשם חזרה — דרך עשרות ארצות, לדעתו: "חצי-חנם".

זת הבעייה של חלקי חילוף למוניות מהזרות. במקום לאופניים — אבל זה הרבה יותר זול. "כשאמרת לנהג זפקד חשב אותי לשווגע", מספר ברגר בגאווה-תייר,

שדום משהניק בגיל 3
האב לעבודה, האם לים

(המשך מעמוד 7)
את הזמן בספורט הקליעה. בנו הבכור בן 14, צבי, נער כשרוני ואהוב על כולם נל- זה אליו לעתים קרובות, הפך להיות מומחה לכלי, התכבד פעם בירייה אחת למטרה. ב' חרם הביטה היה אביו של צבי נוהג לנקות את הרובה, לפרוק אותו ולנגנו אותו בארון הבגדים.

באחת השבתות, שעה שהאב ובנו חזרו לביתם, החליטו לדחות את ניקוי הנשק ליום המחרת. ביום ראשון עזב האב את הבית ב' שעה שבע בבוקר, כרגיל, האם נסעה לבלות את הבוקר בימה של בתיים, לקחה אתה את שתי בנותיה. על צבי, שהיה בחופש, צווחה להשאר בבית כדי "לשמור על הדירה".

"דודה, הצילי"ו" לאחר שהנער נשאר לבדו בדירה אשר בקומה השנייה נזכר ברובה המונח בארון, הוציאו, החל לנקותו, משסיים, נטל את המחסנית, הצמידה לרובה ומבלי לבדוק תחילה אם יש בה כדורים, סגר את הבריח.

"צבי, מה אתה עושה שם למעלה?" קרן או אליו הילדים, כעשרה במספר, ששיחקו אותה שעה בחצר. לאחר שענה להם, החלו הילדים במלגלים עליו, הטילו ספק אם יוכל לפגוע בהם ממרחק. צבי הסביר כי אין ל' השתעשע בכלי-נשק, אבל, משנשנו ההפצי- רות והלעג, הפריד את המחסנית מהרובה, כיוון את הלוע אל הילדים. נשמעה ירייה.

מחוזה החשוף של שלום משליק (7) ששי- חק עם הילדים בחצר קילח זרם דם אדיר. הילד עוד הספיק לרוץ אל דירת-הקרקע בה גרה דודתו, לצנוח אל תוך זרועותיה, לר' עוק לפני מותו: "דודה, הצילי!" צבי, שאה כל זאת, נדהם אך לא איבד את עשתונותיו, מיהר במורד המדרגות, הספיק את הילד הגוסס מידי האשה המבולבלת, נש-

הארץ

יתר האניות יגיעו בדרך האוויר (הארץ)
אורי קולני, ירושלים
מוטב בשמיים מאשר בקרקע היס.

כאות הוקרה לעבודתנו המשותפת שא
ברכת חברים נאמנה להולדת הבת (דבר)
יהודה לבנון, ירושלים

פניה ו
אמנם צדק האיש* היתה זאת כוייה
נפלאה ובלתי נשכחת (חירות)
ישבע מישקינסקי, תל-אביב

חתלהבות בוועד.
מר הנרי מונטור... יפגם היום עם
ראש הממשלה (מעריב).

ארגוס כהן, ירושלים
הכה, עוד יצטנן — כשישמע את סכום
הדולרים.

האלוף שינצה את המצרים בנגב, נכ"י
נע" לשני הצלמים (ידיעות אחרונות).
הרצל סמבורסקי, חיפה

ששש — אל נגלה תכניות לעתיד.
*

או לרופא קופת-חולים. הלה פקד העביר את הפצוץ לבית-חולים, לנתחו מיד. אך ב' טרם נגע איזמל הרופא בגופו היה הילד מת. "לא התכוונתי..." משהגיעה הידיעה על מות שלום, נעלם צבי. המשטרה החלה חושדת כי מרוב חרטה שלח יד בנפשו, אך הוא נמצא בבית השכנים, אחוזה-הלב, מור- עזע, פיו הרועד מסגן במלמול חוזר: "לא התכוונתי..." לא התכוונתי".

בבית האבל נגולה פרשה טרגית: שני הבנים הראשונים של משפחת משליק זר- אחו בכבשנים במחנות ריכוז גרמניים. שניים אחרים נולדו לאחר השחרור, שלום הבכור היה התינוק הראשון שנולד בברגן-בלזן ל' אחר שבאב בנות-הברית פתח את שערי ה' מחנה. עתה נותר להורים בן אחד.

ר'ן האב חרישית: "מדוע לא נזהרים בארץ הזוא. אסון רוזן אסון ואין מי שיפסיק אותם. יבבה האם: "שלומיק שלי, מדוע פגע הכדור וקוא בלבך? אפילו שלום לא הספקת להגיד לי".

משפט

להספיד או למנוע?

הצופים, רובם צעירים לבושי מכנסים קצ- רים, ישבו בשלוש שורות רחבות, היועו כא- וות נפשם. השופט ושתי סוללות הפרקליטים, כולם לבושים חליפות, גלימות ועונבי עני- בות, סבלו בודאי יותר, אולם יותר מכולם היועו העדים, שעמדו בזה אחר זה במרכז האולם, ליד תרשים צבעוני גדול של מקום- הפשע, היו נתונים להפצצה כבדה של אש צולבת.

בשלב הראשון דמה משפטם של עמוס קינן ושאלתיאל בן-יאיר, הנאשמים בהטלת הפצצה בפתח דירת שירות-החבורה המנות, ל' מערך צבאי בדרום קרב. הכוחות של צד אחד — הטגוריה — היו ערוכים בקווים גלויים לעין. הם גילו את עמדותיהם שעה שנאלצו לבזבז את מיטב התחמושת עוד בחקירה המוקדמת, ואילו כוחות הסנגוריה נעו באופן חופשי בשטח, איימו על כל ה' עמדות גם יחד, מבלי לגלות היכן יערכו את התפתחם השכרעת.

כשנפתח השבוע המשפט בבית-המשפט ה' מחוזי בתל-אביב, התבהרו אישט שתי ה' חיותות. שני הסניגורים — יעקב הגלר גינגי גבה-קומה, בשם שאלתיאל בן-יאיר המשופט, וישראל כספי, צבר גמור-קומה בעל מבטא אוסטרודי מודגש, בשם עמוס קינן — ירו יריות ראשונות לעבר עדי הק' סגוריה. אולם רק כשעלה על דוכן העדים הראשון מבין שני קציני המשטרה שאסרו את הנאשמים התנדף עשן הסוואה, וכיוון ההתקפה של כוחות הסניגוריה נתגלה לעין. היה זה כיוון שהוביל ישר אל מרכז חיות- התביעה, כשמשטרה להבקיעה לשתיים ול' מגר את כוחותיה שוק על ירך.

לישון בנחיות. בנין התביעה מיוסד על שרשרת של הוכחות מסיבתיות. חזקה מאד כשהיא שלמה אולם חסרת כל ערך כש- חוליה אחת מנוקת. השרשרת: אין כניסה לבית מלבד הכניסה מרחוב רמח"ל, שני ה' שוטרים שמרו על כניסה זו ללא הרף, איש לא נכנס בזמן המכריע מלבד שני הנאשמים, שניות מעטות אחרי שיצאו ונאסרו ארעה ההתפוצצות.

ההגנה שמה לב לעובדה מוזרה אחת ב' שרשרת זו, ועליה ביססה את התקפתה. שני השוטרים קיבלו הוראה לשמור על השר מפני מעשי אלימות. יתר-עליכך, כפי שנת- ברר עתה, קיבלו הוראה מפורשת לא לעמוד יחדיו, אלא שאחד ישמור על הבית והשני על הכניסה לרחוב, בפנינת שרירות רוטשילד.

ואילו השוטרים הפרו פקודה זו, עמדו יחדיו מול הבית, על מרפסת מוסתרת מאחורי עצים. לפי דבריהם, לא הפריעו לאנשים הח' שודים להיכנס לבית, נתנו להם לעלות, לב' צע את זממם, לדרת, להתרחק מרחקמה — ורק אז אסרום.

שאל יעקב הגלר: האם תפקידכם היה להספיד את השר אחרי שנרצח, או למנוע את ההתקשקות בחייו? למה לא אסרתם את האנשים לפני שנכנסו לבית? למה לא שמר- תם בכלל ליד כניסת הבית?

החוליה היחידה שההגנה צרה עליה. היא איימה גם על רוב שאר החוליות. השוטרים הודו ששמרו רק על הכניסה הראשית של הבית, לא האמינו שישנה כניסה אחרת. ה' הגנה ניסתה להוכיח שישנה לבית כניסה שנייה, עליה לא שמר איש — פרט, שאם יוכח, דיו לשבור את השרשרת כולה.

לפרט זה הוסיפה ההגנה כמה פרטים אחר- רים, מתוך דברי עדי התביעה עצמם: קבו- צה חשודה של צעירים עמדה בקרבת מקום, לא נעצרה ולא נחקרה על-ידי השוטרים, מכוננית טקסי נראתה על-ידי השוטרים, ש' פקדו עליה להסתלק מבלי לבדוק.

טענת ההגנה: שעה שהשוטרים התעסקו עם שני הנאשמים, בלהיטותם לאסור מישורו כדי לחפות על תדמיתם, נכנסו צעירים אחר- רים דרך הכניסה השנייה, הטילו את הפצצה, הסתלקו במהירות — בעזרת שני השוטרים שעוד פקדו עליהם להסתלק.

לעשות. לא לחשוב

ככל שהתקרב מועד המחת החוקי של תק- נות השבת, כן גבר מרץ שוטרי ישראל. ב' ימים האחרונים ביותר התחדד מבטם שבעת יים, ננעץ בכל מכונית שאותיות-ההגבלה לא היו מסומנות עליה כראוי. דו"חיים ריחפו באויר כמלאכי שרת.

אולם שום שוטר לא יכול להתחרות עם אריה רבינוביץ, פרקליט מחוז חיפה. לו נשי- אר הכבוד להישאר המוהיקני האחרון בחזית הגנושה, רבני יותר מכל רבני ישראל.

לפני ששה שבועות פסק שופט השלום יעקב ברזאב בעפולה פסקידין שעורר הד- רחב בארץ (העולם הזה 770). המעשה היה בנהג בשם דב ביכבינדר, שהלה בשבת והש' תמש במכוניתו, בניגוד לחוק, כדי לנסוע לרופא שיצילו מיסוריו. בדרך נתקל בסמל משטרה, שהחריב את רשינותיו. טען הסמל: חולה או לא חילה, יש לי הוראות.

השופט זיכה את הנאשם, הוסיף לפסק- דינו כמה הערה עוקצנית. קבע הוא: גי' סוח החוק, המחייב את השוטר להחרים את הרשינות בכל מקרה, ללא כל שיקול דעת מצדו על המסוכנות, נוגד את רוח היהדות. פיקוח נפש דוחה כל מינהג דתי.

אולם היועץ המשפטי לא הסכים להגדרה זו של רוח היהדות והוראות שר התחבורה. השבוע הגיש נציגו בחיפה ערעור על פסק- הדין לבית-המשפט המחוזי בחיפה. טוען אריה רבינוביץ בהודעת גימור-הערעור: "שופט השלום המלומד פרש את החוק במ' עוקם, בקובעו שהסמל לרנר היה חייב להשתמש בשיקול דעת..."

רדיו

מיש שונא פטיציות

הקריין הגיע לסוף דבריו, העיף מבט ב' שעון. הוא נוכח לדעת שנשארו לו כמה שני יות עד לסיום הזמן שהוקצב לתכנית. בהיסח הדעת שם תקליט של הפטיפון.

הכישא מן האולפן עצרוהו חבריו לעבודה, כשפניהם נרגשות. מה קרה? משהו נורא. הקריין המסכן שם, בטעות, תקליט של רי' כארד ואגנר, הקומפוזיטור הגרמני הגדול שאסור לנגן את יצירותיו על גלי האתר היש- ראל, מפני שהיה ידוע כאנטישמי (אף כי איביו טענו שהיה ממוצא יהודי) ומפני ש' האולף היטלר אהב את מנגינותיו.

היה זה רק אחד ממקרים רבים הממריים את חיהם של קרייני קבו- ישראל. אסור להם להזכיר את שמותיהם של מבצעים גרמניים גדולים, כגויקניד, אפילו כשנגנים את תקלי- טיהם. אסור להם לנגן מנגינות דתיות נוצ' ריות (שנמצא להן מקלט מחתרתי בתכנית המיועדת, כביכול, למענטים הדתיים במדינה).

ואסור להם, בראש וראשונה, לנגן את ואגנר. מוקדחת צוננת. החודש נאמס הדבר על עובדי שרות השודר. הם שתקו כל עוד ישב בראש המוסד, כמנהל שרות השודר, הדי'ר מנתם סוליאלי, שהיה ידוע כלאומני מובהק. אולם מאז נכנס לתפקיד זה משה פרלמן, העיתונאי היהודי-אנגלי שהתחבק על בי.גי.

ונתמנה מנהל שרות המודיעין במשרד ראש הממשלה. ישבו כל העובדים, חתמו במשותף על פטיציה בה דרשו לפתוח מחדש את הדיון על כל ענייני החרם המוסיקלי בקול ישראל. 41 החתימות לא כללו רק את הקריינים, אלא גם חברי הנהלה ומנהלי מדורים.

התשובה של מויש ירדה עליהם כרעם ביום בהיר. מנהל שרות זה ענה כלל על דרישת העובדים, הסתפק במקום זה במקלחת צוננת. הודיע הוא: "אני שונא פטיציות!" 41 העובדים שהתחברו יחד, במקום לפנות אליו אישית ולהביע את דעתם, עשו מעשה פחדני.

כשנתקבלה התשובה עבר רחש במשרדיו השלויים של השודר. דברים רבים מולמלו. הודיעו העובדים למויש: חתמנו על פטיציה משותפת מפני שלא היה לנו חשק לעמוד 41 איש בתור לפני דלתך ולספר לך איש איש את אותו הדבר.

ריכארד ואגנר, נושא הרכיזה עצמו, נשאר לפי שעה בגן-העדן הטבטוני, לא התערב.

מנגנון

עלמה ללא תחרות

לפני המלחמה ניגשה יחידת הסרטה זרה להסריט את הסרט הארצישראלי הגדול הרא- שון, בית אבי, אודות ילד מעפיל. היא מצאה ילד מתאים וגם גיבור נאה, יצחק דנציגר, פסל בעל נטיות כעניניות. אולם היא התקשתה למצוא גיבורה שתהיה יפה ותדבר אנגלית רהוטה.

לבסוף, בעזרת כמה בעלי עצות, נמצאה הגיבורה. היתה זאת עובדת של הסוכנות בחוף-לארץ. צעירה בשם איירין ברוזה. ה' סרט הושלם לשיבוע-תצוין כל הצדדים, ל' רבות איירין וידידה, הכוכבת חזלה להיות כוכבת וחזרה לעבודתה.

החודש הופיע שמה של איירין היפה שוב בכותרות של עיתון. הפעם לא היתה גיבורה של סרט, אלא של מחזה אחר, שנערך במשרד התיירות הממשלתי. גיבור התגלית היה סר פר אלמוני של הארץ. ותוכן התגלית פשוט: איירין, שהפכה בינתיים מזכירה פרטית של ולטר איתן, מנהל משרד החוץ, נתמנתה פת- אום בן לילה ובאורח פלא מנהלת מחלקת ה' פיתוח במשרד תיירות. לא קדמה למינוי זה

איירין ברוזה כפרט "בית אבי"
בחבורות נגד, הבחורים בעד

כל התחרות ציבורית, ורק אחרי שאיגוד עוב' די המדינה החל צועק תמם על פרוטקציה, בליווי כמה הערות נוספות. פורסמה הכרזה על התחרות. התנאים שנקבעו התאימו רק לאדם אחד בישראל. אדם זה היה, במקרה, איירין ברוזה.

התגלית של הארץ עוררה רעש עצום. ענין התיירות הולך גם בלאו הכי מדתי לדתי. כמעט בכל משרדי הממשלה שבתה העבודה משך כמה שעות, שעה שנערך ויכוח סוער על המקרה. בוויכוח זה ציידו רוב הבחורים באיירין, רוב הבחורות התנגדו לה.

שאלה היא אם ויכוחים אלה הם שהשיעו על העלמה ברוזה. אולם עובדה היא שנמ' לכה בדעתה. הודיע הארץ בתרועת נצחון בדרשמה בולטת שנייה: איירין ברוזה התי- פטרה מתפקידה החדש. המשרד יפרסם הכ' רוה על התחרות חדשה.

הפנקס הנכון לפקיד

בערך 5000 פקידים הממשלה המועסקים ב' ירושלים, רבע של המנגנון העצום בעל 20,000 החברים, נקראו השבוע לבחור מועצה לאיגודם. 3700 מביניהם נטלו ביום הבחירות את אחד משבעת הפתקים, בעלי האותיות השחורות שהפכו סמל למדינה, הכניסו אותו למעטפה. בהטילם את המעטפה לתוך פח בני- זון חלוד ששימש קלפי, הפכו שותפים ב' פשע של נתינת-ידי להתפשטות מחלת הסרטן המפלגתית לאבר נוסף של המדינה החולה. מפלגתיות, לא אישיות. מעריצי שיטת המפלגות במדינה חששו לאבדן ששח השפעה, קבעו שאפילו איגוד מקצועי טהור,

שאינו לא כל תפקיד אחר מאשר שמירת זכור יות חבריו, בטוח יותר בידיהם. ביצוע המי יומה לא היה קשה ביותר. איגוד עובדי המידנה, שטרם בחר בניציגו מאז הקמת המידינה, היה מסוּפָּן אוטומטית להסתדרות הכללית. המצב האבסורדי, שאף אלה מחבריו שלא הודוהו עם מהות ההסתדרות ולא היו חברים בה, היו נתונים למרותה, נשא עתה את פרו. ההסתדרות החליטה שהבחירות התינה מפלגתיות ולא אישיות, ושום גוף לא היה מסוגל לערער. פקיד שבחר באות, לא היה להיבחר את האיש שייצג אותו כלפי מעבידיו, לא היה בטוח כי יעמוד ליימינו בשעת הצורך.

קומץ אנשים, שניסו להתמרד, בראשם הרמטק בן-דוד ממשד הבריאות, העלו חרס. רשימתם, הבלתי-מפלגתית, נחלה כשלון. **16 בתוך 31.** עם תום הבחירות התיבר, כי דרך ההסתדרות היתה נכונה בכל אשר נוגע לה: מתוך 31 חברי המועצה, נבחר רוב של 16 אנשי מפא"י, כשיתר ה-15 מופצלים בין המפלגות הקטנות. עתיד איירון עובדי המדינה המפלגתי היה מובטח, לא נותר חשש שישתנה משהו במצב, בו מיושב כל משרד ממשלתי באנשי שלומו של השר העומד בראשו. כל עוד ישלוט שר בעל זקן במשרד הסעד, ישבו אחרי שולחנות כתיבתו גם חובשי כיפות. במשרדו של שר מפא"י לא תרוך גם להבא רגלו של איש בעל פנקס מפלגה לא נכון, יהיו כשרונותיו אשר יהיו, וכאשר יעזוב השר, ייריב יתמנה במקומו, ינפח השר החדש את משרדו עם אנשיו החדשים כיוון שלא ולכל לזרוק את העובדים הוותיקים.

גם בפרוודורים רמים. ההתנגדות לשיטה החולנית לא באה רק מלמטה. גם בפרוודורים רמים יותר, מקום שם משרד הפקיד הנמוך את חולצתו בהכנסו, כמו יריי בים למנגנון מפלגתי. זאב שרף, מזכיר ממשלה ונציב המנגנון, שחיבר הצעה של פיה תיאסר הפעילות המפלגתית על פקידים המדינה, ושהורדה מסדר היום הודות לתקי מפא"י, התפטר מתפקידו כעומד בראש עובדי די המדינה. האיש שהתיאש מהכנסת סדר ויעילות במנגנון, שלא טובת המדינה, אלא מטרת המפלגה הם נר לרגליו, סירב להיראות רשמית שזו סיבת התפטרותו. עובדי מדינה בעלי חוש בלשי, שהכירוהו, התקשו למצוא סיבה אחרת.

מסים

מהיום ישלמו כולם!

תיאטרון בימינו אינו יכול, אלא אם הוא מוריד את עצמו לרמה הוולה ביותר, להיות מוסד המחזיק את עצמו מבחינה כספית. עובדי דה זו היתה ברורה ומובנת גם לממשלת ה-מנדט, אשר פטרה את כל התיאטרונים בארץ מתשלום מס שעשועים. לא היו פטורים מן התשלום: בתי-קולנוע, בתי-קפה. יחס אוהד זה עבר בירושה גם למשרד ה-אוצר של מדינת ישראל; מדי פעם היתה מתפרסמת בעיתון הרשמי רשימה של תיאטרונים, מוסדות אמנותיים אחרים שלא היו חייבים במס הבולים. מוסדות אחרים, אמנותיים לא פחות, שניסו לאחר תום המדינת הלא תמיד זכו בפיטור זה, נאלצו לשלם עשרים אחוז מהכנסותיהן לממשלה. לא פלא שמוסדות אלה התמרמרו, טענו כנגד ההפי-ליה.

שבוע שעבר השתנו פני הדברים. התחייך ד"ר מיכאל לנדאו הממונה על מס הבולים ו-אמר: "עכשיו בוטלו כל ההפלות. מהיום כולם ישלמו."

רעם ביום חמסין. הערה צינית זו נפלה על ראש התיאטרונים כרעם ביום חמ-סין. לאחר שהרעישו עולמות כאשר ניסו העיריות הגדולות לגבות מהם מס פטוט בל שיעור של חמשה אחוז, הוציאו את כל ה-אוייר אשר בריאותיהם בהקמת צעקות עד לב השמיים, נראה שלא נותר להם כוח להתמר-מר למשמע הידיעה החשורה. עתה היה המי-דובר במס כה גבוה עד כי ספק אם יצליחו לשלמו ולקיים את המנגנונים המנופחים ב-עת ובעונה אחת.

הכרזי דובר תיאטרון ותיק: "בשום אופן לא נשלם את המס" אכן, בהצגות השבוע, בתיאטרונים הבימה ואהל, לא הודבקו על כרטיסיהם בולי מס השעשועים, חוץ. תגובתו של משרד האוצר היתה דרמטית: עותית: "מראשון לספטמבר כל אלה שאינם מדביקים בולים על כרטיסיהם עוברים את החוק". אולם לעת עתה אין כל סימן שינקטו צע-דים ממשיים לאלץ את התיאטרונים למלא את ההוראה החדשה.

פרשת הלחם הקלוקל

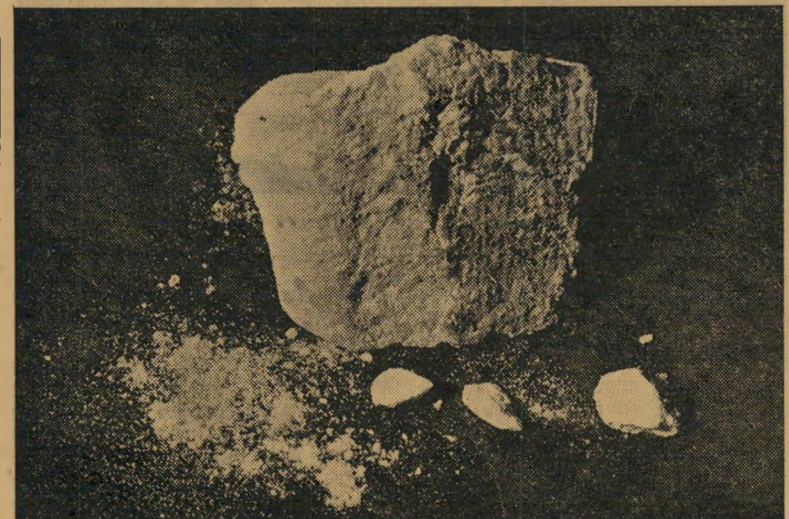
אבק וסובין

עקרת-הבית נחפזה במורד הרחוב. היה זה יום ששי ופניה היו מועדות אל החנוני, לקנות את מספר החלות הדרוש לה ליום ה-שבת. לאחר שבדקה בידיה ומיששה היטב מספר לא קטן של חלות, דחתה את אלה ש-נראו לה אפופות במידה לא-מספקת, מילאה את סלה בארבע מהן שהיו, לדעתה, הטובות ביותר.

כעבור 12 שעות היו שלוש מתוך ארבע החלות מוטלות בפח האשפה, המשפחה נאל-צה להסתפק במצות שונתרו לפליטה מפסה. הסיבה: הלחם, שנראה כה טוב ולבן הפך

לחם: קלוקל, רטוב ומסוכן לבריאות. בהודשי הקיץ: מחלה טרופית

קמח: גבישים שאינם ראויים לאפייה. במצרך חיוני: טירוב האוצר

להיות רטוב כצבא, חמוץ, טוב אולי למאכל תרנגולות.

למחרת בבוקר הלכה האשה אל החנוני כשפיה מלא תלונות, מצאה בחנותו עקרת-בית אחרת מחזיקות בידיהן דוגמות מחלות השבת הקלוקלות.

החנוני נד בראשו, משך בכתפיו, הפנה את המתלוננות אל המאפיות.

במקום תיקון, תביעה

האופים מצדם רוחצים את ידיהם. לדבריי הם אשם בכך הקמח הגרוע המובא מאר-צות-הברית. הסביר אופה תלאביבי ותיק: "קמח היבוא הוא טוב. אבל הוא מוחזק זמן רב מדי במחסנים בחוף-לארץ. נראה שבחיי-רת הקמח אינה נעשית בידי מומחים אלא על-ידי פקידים. הממשלה תיטיב לעשות אם תשלח לארצות-הברית אנשים שידיעתם המקצועית גבוהה יותר."

מוסיף האופה: "מאידיך, נמסר הקמח המ-קומי לאופים בעודו טרי, כאשר מצוי בו עדיין אחוז גבוה של לחות, הגורמת לקלקול מהיר. אבקה מיוחדת שנמסרה לנו כאמצעי נגד הקלקול לא הועילה. הציבור מרבה להת-לונן והממשלה, תחת למצוא דרכים לתקן את המעות, תובעת לדין את האופים על סמך התלונות הללו."

מסכם דובר הממשלה: הלחם הישראלי הוא טוב מאד. זוהי עובדה שתאשרה גם על-ידי מומחים מחוף-לארץ. אני ממליץ לציבור להרבות באכילת הלחם השחור דוקא, כיון שהוא בריא ומוזין יותר מן הלבן. אולם המלה האחרונה היתה בפיה של עקרת-בית: "אינני מאמינה לדברי הממשלה בגלל הסיבה הפשוטה שבשנים קודמות לא נתקלתי מעולם בחופעה כזאת. אני דורשת לחם טוב."

שחייה

גם מסמר פחות חד

גל החום הלוהטני לא מנע את חובבי ה-שחייה הלחים להופיע בגליגלי הרמת-גנית כדי לחוות, לראשונה בעונה, בתחרות שחייה ראויה למימיה. המאורע: מפעל העשרה, לי-זכרם של עשרה שחינים שנפלו במלחמה. מותח המשחם: 100 מטר חתירה, בו השיג נחום בוך, השחיין היחידי שיצא להל-סינקי, זמן של 1:04 דקות, הנמוך מהשיא הארצי (שהוצב לפני 15 שנים).

"מסמרים" אחרים בתחרות: 200 מטר חזה, גברים, בו גבר התל-אביבי נסט בפניו חזק על המנים הפתח-תקוחים — ליוזמן וקאופ-מן; סגנונה הנהדר של שושנה ריבנר במשחה השליחים 50x10 מטר.

מסמר פחות חד: משחק הכדורמים בין ברית-מכביס-ע"ד לקבוצה פתח-תקואית. חיפאית מעורבת בו ניסו הכדורמינים ל-הציק את הכדור בכל גל עד שהתגלגל יתרון של 3:5 לידי ברית-מכביס.

הצלחה תלת-סגנונית. גם שחי-הפועל לא טמנו שריריהם ביבשה, התכוננו נמרצות לקראת אליפותם התשיעית, המתקיימת בשבת האחרונה של השנה העברית. 85 שחינים, נציגי 16 סניפים, שעברו את שלב המבחנים המוקדם החליטו להראות את כוחם בחדרה, התאמנו, בינתיים, בכל ה-ר-טיבות, בברכותיהם המקומיות.

בין הצלחות של האימונים הטרומאלי-פותיים: משחה תלת-סגנוני * למרחק 50x3 מטר בו השיג ראובן שנפר, איש קיבוץ גבי-עתיים, שיא של 2:07 דקות.

כדורגל

שוער בעשר לירות

במשחק פתיחת העונה, בו ניצח הפועל-חיפה את הפועל כפר-סבא 0:2, לא נראה ב-מגרש אחד משני שוערי הפועל-חיפה, אושר פליבצקי, הגיגי בן 28 (השוער השני: יצחק גרואר). דבר זה התמיה ביותר את 2000 הצופים שידעו כי אושר אינו מחמיץ מעולם משחק של קבוצתו, בין כמשתתף לובין כצופה.

כי הכדורגל מהווה חלק בלתי-נפרד מאושר פליבצקי, שחלה החודש בעת שירותו במי-לואים. את קריירת הכדורגלן התחיל אושר עוד בהיותו ילד בפולין. כשעלה ארצה בגיל 11 לא נטש את מגרש הכדורגל, הצטרף לקבוצת הנערים של הפועל שכונתה הפועל-גמדים על שום גילם הצעיר וגבהם הלא-ענק של חבריה.

בגיל 15 עבר אושר למכבי, בה שיחק כרץ מרכזי. אחר עבר, בעקבות המאמן שטרן, להכוח. אולם כאשר נפצע ברגלו, לפני חמש שנים, והכוח החליט שלא יוכל להמשיך כרץ מרכזי הסכימה מכבי-חיפה לרוכשו בחזרה תמורת עשר לירות.

אושר הצטיין במכבי, תרם את חלקו ב-משחק המכריע בו נפגשה מכבי-חיפה עם הפועל-נתניה, ובה עלתה לליגה הראשונה כאלופת מחוז הצפון: הוא עזר שתי דקות לפני הסיום מכת 11 שהיתה יכולה לזכות את הפועל בתואר האלוף ובמקום בליגה הראשונה.

נגד שוער: שוער. נראה כי חילופי הקבוצה כבר נכנסו לדמו של אושר ולפני שנה שוב עבר לקבוצה אחרת. הפעם ל-הפועל-חיפה. היה זה רעיון בלתי-מוצלח וחסר-תועלת (ספורטיבית לפחות) לכל הדעות. למחבי אבד שוער מעולה בלי שהפועל תפיק ממנו תועלת רבה, כי אין הפועל רוצה לדחוק את רגלי שוערה הוותיק יותר, יצחק גרואר.

אושר עצמו הפסיד מכושר משחקו, אחר ששוב אין הוא משתתף במשחקים רבי-חשיבות. אולם הוא חושש לתזור למכבי פן יפסיד את חברתו בחברת החשמל בה זכה אחר עוברו להפועל.

הפועל מצדו אינו מעוניין לשחרר את אושר, כי למרות שאין מרבים להשתמש בו הרי הוא טוב לשימוש כנושק בידי הפועל כנגד שוערה הראשון, כאשר הוא מעמיד תביעות (כין השאר: גם כספיות) שאין הא-גודה יכולה למלא אחריהן. המעוניין היחידי (מלבד מכבי) בכיטול ה-העברה: שוער הפועל-חיפה מספר 1 — יצחק גרואר — שאינו רוה נחת מהאיום המתמיד על עמדתו.

* שחיית בשלושת הסגנונים גב, חזה וחתירה בה משמש השחיין כשליח של עצמו במשחה שליחים שחוליתו משחית בשלושת הסגנונים.

מצרים
אין גודעים זרוע יאנית

לפני שלושה שבועות צץ מכשול שהיה עלול להכשיל את ההפיכה הצבאית במצרים: עלי מאהר, שנבחר לראשות הממשלה על-ידי הצבא, היסט לקבל את הורשה החלק את האחוזות הגדולות בין הפלחים חסרי-האדמה. היסטו היה טבעי: הוא עצמו בן משפחה עשירה, בעל אחוזות גדולות במצרים התחתית.

מתוך שיחות פרטיות נתן להבין כי ראה את תפקידו העיקרי כרסן על שאיפת תיהם הקיצוניות של הקצינים הצעירים, חסרי הנסיון בניהול מדינה. אולם כמדינאי מנוסה, ידע להסתח את חילוקי הדעות בינו ובין שותפיו החוקים, נמנע מסכסוך פומבי. אחריו עמדו, כמובן, כל בעלי האחוזות ושאר בני המעמד העליון, שחששו כי תורם לנישול קרב ובוא. מלבדם, ידע עלי מאהר כי יוכל לסמוך על המפלגות שהציעו להקים חזית מאוחדת נגד הגורם הזר שאייס לשלול מהן את כל השפעתן. בעיקר בלטה מפלגת אירופד בהתנגדותה למשטר החדש. לא היה כמעט איש אחד מבין צמרת מנהיגי היגיה שלא היה קשור בתריסר מיבצעים מוסקטים; שליטתה על המוני העם הפשרה סים היתה אפשרית רק הודות למנגנון עסקים אירי, חזור כולו שחיתות. העדות הטיי הור של הצבא היו, לגבי הוופד, איום ממשי ביותר העלול למוטט את כל המפלגה הגדולה. דרישת הצבא שהמפלגה תסתר את עצמה מרצונה הטוב היתה תביעה של דבר בלתי אפשרי. איש לא יסכים לגזוע את זרועו הימנית — לוא גם גנבה. „אנו לא נוציא אף חבר אחד מהמפלגה“, הכריז הכינוס האחרון של הוופד שנערך באלכסנדריה לפני חודש, „אלא לאחר שבית-משפט יצא אתו חייב בעבירה מלילית.“

שותפות ארעית בהחלט. זאת היתה למעשה הכרזת-מלחמה גלויה במחמד גנבי והקצינים שעמדו מאחוריו. גנבי נמנע מלהגיב, הסתפק בחזרה על הדרישה שהמפלגה תסתר את עצמו. כי הוא עדיין לא היה מוכן לבצע את השלב השני של הפיכתו. השבוע הוא הגיב: ללא התראה נוספת כיתרו יחידות צבא מוזיינות את מועדוני אירופד, התדסקו על דלתות בתי מנהיגיה. תוך שעות מספר היתה צמרת המפלגה הגדולה ביותר במצרים עצורה, כשרדיו קהיר משדר קריאה לכל התושבים להודיע למפקד דת הצבא על כל מעשה בלתי-חוקי שהאגדה שים הגדולים ביצעו בימי גדולתם.

לא היה זה צעדו היחיד: באותה הודעה הוא מסר על התפטרותו של עלי מאהר. שלא הצליח להתגבר על המכשולים ולהדביק את התפתחותה הפנימית של מצרים. ראש הממשלה החדש ושר בטחונה: גנרל מוחמד גנבי. השלב הראשון של ההפיכה, בו הכריז גנבי שהסכם הערב כי אין לו כל קשר עם הפוליטיקה עבר. במקומו נפתח שלב בי — שלב העלול להיות שלב ביניים בלבד.

כשבלב הראשון לקח גנבי לעצמו שותפים מדיניים: הפעם לא היו אלה מדינאים חתיקים מן החוגים שניהלו את הארץ עם כה. שותפיו החזשים בממשלה היו שני הקצינים המדיניים, שטרם זכו בנציגים בממ

שלה: האחים המוסלמים מימין והמפלגה הלאומית משמאל. אם לזון לפי העבר הלא-רחוק של ההפיכה הצבאית ולפי מטרותיה לעתיד — שותפות זו היא ארעית בהחלט. „אנו נמשיך בטיהורנו“, הודיע גנבי. „אם המפלגות לא תסחרנה את עצמן מרצונן הן טוב — נפרק אותן. ורק אז (לאחר שוהרו המפלגות או פורקו) יוכל המשטר החדש לפעול כהלכה עם בית-נבחרים המייצג את העם ומוסדות חופשים מנגע השחיתות והרדיקנות.“ זה יהיה שלב ג' של ההפיכה הגדולה ביותר שנתחוללה במרחב מאז הפך מוסטפה כמאל את תורכיה הפיאודלית למעצמה אירופית ממדרגה ראשונה. (על דעה שונה, משניינת במיוחד, ראה עמוד 13.)

הלבנון
הפיכה בעריפה

עד לפני זמן קצר דיברו הכל על השחיתות השוררת בלבנון. מאז ביצע הצבא ה מצרי הפיכתו עבר המקום הראשון בשחיתות ובמאמרים ראשיים להפיכה העומדת להתחולל בלבנון. כמעט כל החוגים מדברים

אחד של בית-הנבחרים, עבדאללה אליחגי, אף פירסם רשמית את לוח הזמנים שלפיו יפעל הצבא — מתי יופיעו הסנקים ברחובות ביירות והיכן תוצבנה עמדות מכונות-הירייה. ואילו ארטלגרף היומי פירסם הודעה לכל חברי הממשלה להמתין בבתיהם עד הופעת המשטרה הצבאית שתפקידה לעצור ולהעמידם למשפט.

רק העם רשאי. לכל הקלחת הזאת, מעמליה הממשלה פנים אדישות. „אצחנו בטוחים כי לא תתחולל שום הפיכה כזאת“, הודיע אחד מחברי הממשלה לעיתונאים. „אחרת לא היו מרכיבים כל כך לדבר ולכתוב אודותיה.“

אכן, לא יהיה זה דבר קל לחולל הפיכה בלבנון. בניגוד לצבא הסורי והמצרי אין הצבא הלבנוני גורם חשוב בחיי המדינה, נתון כולו להשפעה מפלגתית או משפחתית. הראשונים המוכנים להכיר בזאת הם אותם האנשים הדוגלים בהפיכה: „זה אינו משנה במאומה את העובדה כי העם תובע הפיכה“, הם אומרים.

במאמרו הראשי מתאר השבועון אל-ציאד אינו הפיכה דרושה לעם הלבנוני. „אין

קרם (ברית-המועצות) נגד צרניאק (ישראל) בארץ של צנע, ספורט לאומי

כחנת העם להפיכה כזו אשר עבדאללה אליחגי דוגל בה. גם לא זו של ראשי מפלגות אחרים. אנו רוצים בהפיכה לתיקון המעשה, לא להתנקמות; ללחימה בשחיתות, לא באישים. און לכל מקום בלבנון להפיכה צבאית שכל תוצאותיה יהיו טביעת הצבא בים המדיניות העכור — אנו רוצים הפיכה מדינית שתחסל את הרקבון ומשטר הייחוס השחיתות, שתטאטא מהבמה הציבורית את הפיכה כזו אינו יכולה להיות, לדעת אותו שבועון ואנשים רבים בלבנון. מעשה מפלגה או כמה אירגונים. לשם כך דרוש אדם אחד שיטול את העניינים לידי. מועצתם של רבים לתפקיד זה: בישארא אל-חורי, נשיא המדינה. למרות השתייכותו לאחת המשפחות

עליה כאילו היתה דבר בלתי-נמנע, החייב — בצורה טבעית, מובנת מאליה — להתאריך. שלא כשיחות רגילות על הפיכה העומדת לפרוק, אין שיחות אלה מתנהלות במחתרת, מאחורי דלתות מוגפות: משוחחים עליה בשוחקים, חברי מועדונים מפלגתיים מנתיחים את סיכויי הצלחתה, עתוננים מקדישים לה טורים ארוכים. גם כאשר כמה עתונאים לבנוניים, סופריהם של עיתוני חוץ, הבריאים לעיתוניהם את דעתם על ההפיכה המתקרבת, לא מצאה הצנזורה לנחוק לעכב את כתבותיהם.

לא זו בלבד, בכינוס החזית הסוציאליסטית, אחת ממפלגות האופוזיציה, אושרה פה אחד הקריאה לצבא הלבנוני שיקום ויבצע את ההפיכה שהעם רוצה בה. חבר

החשובות ביותר בלבנון, המרכוז בידיה תפקידים ועמדות לא מעטות, נמנה הנשיא מכבוד רב. הוא היה בין הלוחמים החתיקים ביותר לעצמאות לבנונית, רכש לו עמדה אישית חזקה ביותר בין המוני העם. כדי לשמור על עמדתו זו, הוא עשה את הצעד ההפגנתי ביותר: ביקש מסמי-אל-סולח, ראש הממשלה, להתפטר. התפטרות זו לא היתה, למעשה, משנה בהרבה את המצב הקיים אך היתה עלולה להרגיע במידה רבה את הרגשת אי-נוחיות הקהל. אולם אל-סולח סירב: העם (באמצעות בית-הנבחרים) בחר בו, רק העם רשאי לפטר.

בבית-הנבחרים שהתכנס השבוע לאחר פגרתו השנתית עלו הסיכויים כי ממשלת אל-סולח תוחלף באחרת. אמנם יכולה משיבה זו לצאת ממשלת קואליציה אחרת — אולם שום הפיכה לא תתחולל שם.

שחיתות

הכניסה לבית השני

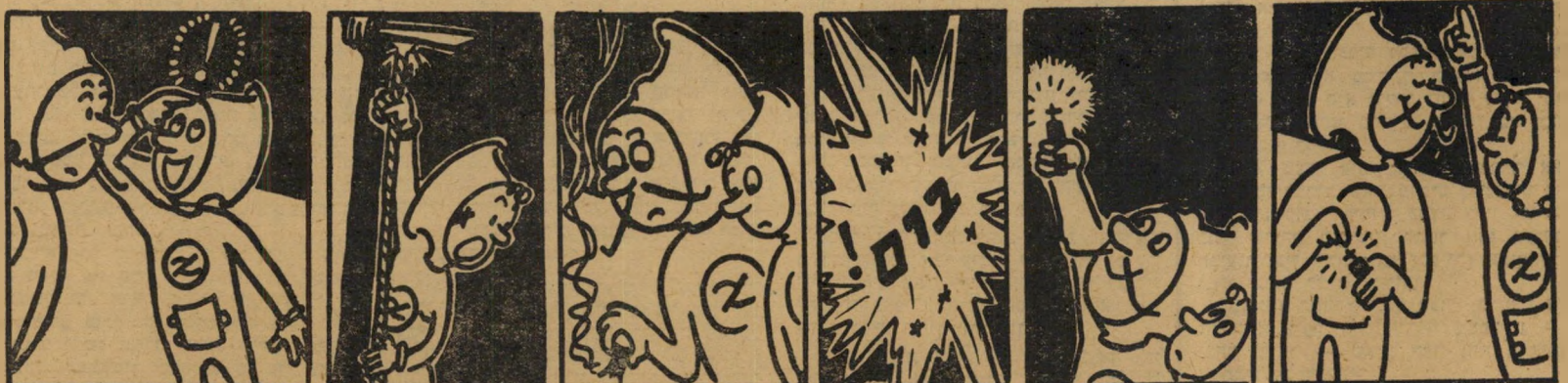
במועדון עמנואל לסקר בתל-אביב היו אלה שבועות של התרגשות: האם תצליח משלחת ישראל להיכנס לגמר אולימפיית השחמט בהלסינקי, להתברג בין תשע הארצות החזקות בעולם, או יהא עליה להסתפק בכניסה לבית השני, וכייה באחד המקומות שבין העשירי לשמונה-עשר?

מתוך הידיעות שהגיעו מחברי המשלחת ניכר שעשו מאמץ גדול; ארבעת נציגי ישראל נוצחו בסיבוב הראשון רק על-ידי הארצות, ברית-המועצות וארצות-הברית. אבל במקום השלישי באותו בית זכתה פינלנד, אף-על-פי שלחובתה נרשמו שלושה הפסדים, שאחד מהם נגרם על-ידי נבחרת ישראל. כיוון שחישוב הנקודות הוא יחסי, הצליחה פינלנד להקדים את נבחרת ישראל בחודה של נקודה, להבטיח לעצמה מקום בין תשע הקבוצות שנלחמו על המקומות הראשונים. ספורט יהודי. הישראלים לא נפלו ברוחם, טיפסו בבטחון אל שלביו הראשונים של הבית השני, זכו, מבלי שניגפו אף פעם אחת, במקום האחד-עשר מתוך 25 הארצות שהשתתפו במשחקים. בין השאר גברו ארבעת נציגי ישראל על נבחרת גרמניה המזרחית החזקה, לאחר קרב מרתק. נחברו כי השחמט הישראלי החזק למדי, והמאפיל על כל ספורט אחר, הוריד במקצת את חיוורון ההישגים הישראליים בהלסינקי ובמוסקבה בקיץ זה. ישראל שמרה על כבודה לפחות במישחק שנחשב, ברחבי העולם, לספורט יהודי.

הנוער, תקחת העתיד של משחק-המלכים הישראלי, מראה העתידנות לא מעטה, תחת ריוות וחוגים מתקיימים בבתי-ספר רבים. אך האיגוד הארצי לשחמט טרם חדר אל כל מקום בארץ, עדיין לא בירר את כל אפשרויות יות הקמת מועדונים בהם יתפתחו אלופי המחר.

בעוד הצנע בישראל הוא גורם מעכב בדרכי התפתחותו של הספורט צורך הקלוריות, מסוגל המשחק שהוגדר על-ידי הדוכס גוסטב סלבטנוס מפורסמי שחמטאי המאה ה-17 כ„אומנות מחשבת האדם“ להתגבר על מכשולי תת-התזונה, להפוך לספורט הלאומי.

ההפכת יאנית בעולמנו ההוא

הוא שלף את הנשק, כיוון אותו אל הלולו. נשמעה התפוצצות חזקה, כשהתנדף העשן ראה מוטקה, לתדהמתו, כי לא קרה דבר ללולו. החבל של רותי יכול להיחתך כל רגע „שוב נכשלתי ו“ מילמל טוטו באכזבה. „מה נעשה עתה?“

המחתרת, לרגל במיפקדת מפלגת אנו, בנוסחה לטפס על קיר הבנוי נתגלה תה עיירי לולו, שהתחיל חותך את החבל. „אל תיבהל ו! אמר טוטו, רק אתמול המצאתי נשך חדש! הסתכל ו!“

עחרי שהתפוצצה, הניעה רותי לכך כב המרובע בו חי גזע של אנשי מפלגה הקרואים לולאים, שיש להם רמקולים במקום ראשים. היא הצטרפה למחתרת של המשוגעים, בעלי הראשים, יצאה עם מוטקה, חברה מן המלמה, וטוטו, ראש

מאקיאבלי שלא הצליח

לקראתו. הוא רצה לחסל את נאג'יב, ואו להופיע כמושיעם של הבאשאים והמלאכים כאחד.

במצרים חיים כ-16 מיליון מוסלמים ו-4 מיליון קופטים. אלה האחרונים, צאצאיהם האמיתיים של המצרים מימי פרעה, הם נוצ'רים, והמוסלמים שונאים אותם. מה עשה עלי מאהר? הוא מינה לשר החקלאות, האחראי לריפורמה זו, את ראלי הצעיר, קופטי. ראלי הוא אדם מתקדם, זהו, לפחות, ה' תואר שהוא נותן לעצמו בציבור. למעשה אין ראלי, ידו של גורג' הנין ושל שני ה' אחים קוראל (היהודים), אלא קומוניסט. כך אמר עלי מאהר לעצמו: אנהיג את ה' ריפורמה הקרקעית באמצעות ראלי, הקופטי והקומוניסט. יהיה קל מאד לבטל לחלוטין את כל החוקים שנתקבלו ע"י נוצ'רי, שהוא מעל לכל גם תלמידו של לנין.

כמה סרנים צעירים

נאג'יב שיחק בקלף האמריקאי. עלי מאהר רצה לנצל את הכריזמה. למעשה כבר נתן ערובות ללונדון. הוא השתתף בגירושו של פארוק. הוא לא שחרר את בן-בריתו, אחמד חוסיין הפאשיסט. הוא קיבל את הצעה ה' בריטית לא לתת לנאג'יב להכריז על ריפוב' ליקה, כי לונדון מאמינה כי קל יותר לעסוק במלכים מרחביים מאשר בשליטים חוקיים אמיתיים. מאהר קיווה כי לונדון תעזור לו להיפטר מנאג'יב.

מובן מאליו שכל אדם ישאל את עצמו — מה בדבר הצבא המצרי? עלי מאהר חשב: שום דבר לו. הצבא ילך עם מאהר, כפי ש' הלך עם נאג'יב. שהרי אין דבר הקרוי צבא מצרי. הדבר היחיד הקיים באמת ואשר יש לו השפעה הוא קבוצה של קצינים.

מאהר האמין שהמצרים אינם בשלים עדיין למהפכה סוציאליטית. הרוח הפיאודלית מושרשת במעמקי לבם. והקצינים שייכים, ללא כל יוצא מן הכלל, למעמד השליט. אין אדם יכול להיות קצין במצרים מבלי להיות בן-עשירים. מובן שישנם כמה יונכאשים (סרנים) צעירים בעלי נטיות שמאליות. אולם הם מייצגים את המיעוט.

רק אללה יודע מהי

אם כן, מה יקרה מחר? מאהר לא הצ'י ליה בזממה לחסל את נאג'יב, לפחות לפי שעה. נאג'יב הבין את הנעשה, פטר את מאהר בעוד מועד. אולם הוא נשאר, כמעט, לבדו, כשמאחוריו רק הצבא — שקציניו הם הניכ'י החמד.

אני מאמין שהחמד יחזור לשורה הראשונה. כי לפחות משך עשר השנים ה' באות א'יפאר לחסל את החאפד. אפילו אם כוחות כמו האחים המוסלמים והקומוניס'טים ישתפו פעולה נגדו, לא יהיה בכוחם להשמדו. כי באותו רגע ימצא החאפד את בן-הברית החזק ביותר הקיים במצרים — המיכללה הדתית א'ז'אזה. א'ז'אזה אינו יכול להרשות מהפכה סוציאליטית, ומהפכה קומוניסטית לא כל שכן.

למרות הנראה לעין, לא ניתקה לונדון עד כה את קשריה עם החאפד. לונדון תעשה את הכל כדי להשמד את נאג'יב ואת מאהר, אם החאפד רק יבטיח ליישב את הסכסוך המצרי-בריטי בצורה שלא תפגע במידה רבה מדי באינטרסים הבריטיים.

ישראל חטיבה, כמובן, לעשות אם תושיט יד של ידידות לנאג'יב. אולם אין לש' כוח, כי עתידם של היחסים בין ישראל ו' מצרים תלוי אך ורק בשלום בין ישראל וה' חאפד.

אסור לקררה להיות פחות ריאליסטית מ' אשר לונדון. לונדון יודעת כי רק הסכם שייחתם ע"י החאפד יתקבל בעינינו עצמיים ע"י כל המצרים. וכך יקבלו המצרים הסכם שייחתם בין החאפד וישראל.

במרחב אין העבר מפנה את מקומו לעתיד — אלא אם כן יבוא כמאל אתאתורן חדש. ואילו נאג'יב אינו עושה רושם של כמאל חדש — הוא לא גרש את אויבי מולד'תו, ולעולם לא יעיו לחולל ריפורמה אנטי-דתית. דמם של המוצאים להורג בידו, על אף הכל הוא ריאקציוני.

דיו, הכין את ההפיכה. או נסעו סראג אל' דין ונחאס לאירופה. ואז פעל נאג'יב. כש' פארוק יצא לגלות, קרא נאג'יב לאדונו, נחאס. הוא יצא לקבל את פניו בשדה הת' עופה, והם נישקו איש את רעהו.

אם כן — מה קרא מאז? מדוע הכריז נאג'יב שסראג אל'דין שוב אינו כשר? הת' שובה נראית פשוטה למדי: השפעתו של עלי מאהר. כי מי שאינו מכיר את עלי מאהר, אינו יכול לתאר לעצמו מה שטני אופיו. אפשר לאמר: עלי מאהר הוא המאקיאבלי של המרחב. מוח חזק, דמיון כביר, אומץ לב הגובל עם חוצפה — זהו עלי מאהר.

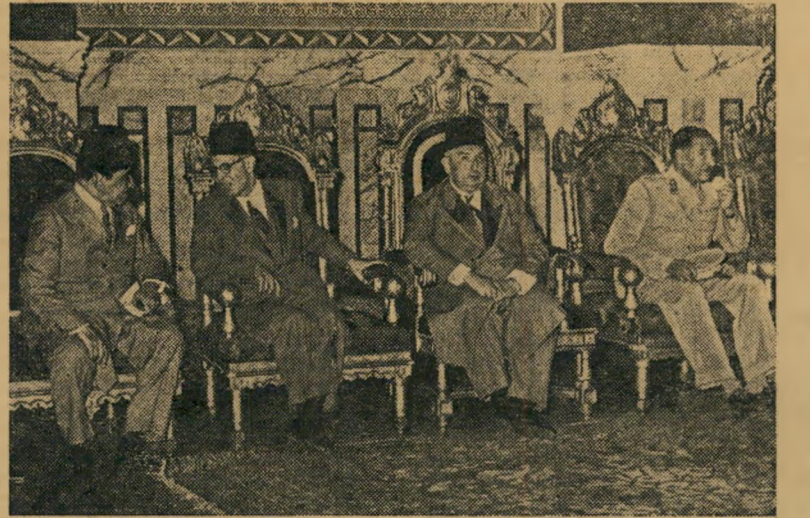
נאג'יב הוא תלמיד המהפכה הצרפתית. אר' לם הוא שכה את לקחה; מהפכ'ן המתחיל לאכול את חברו במהפכה; סופו להיאכל ע"י מהפכ'ן שלישי. ובוה בדיוק רצה עלי מאהר. הוא רצה שנאג'יב ישבור תחילה את ה' וואפד, ואחריו את המפלגות הפוליטיות הק'

בפעלו מאחורי הפרגוד הצליח עלי מאהר לרכוש את אמונו של המלך פואד, ואחר כך את אמונו של המלך פארוק. אולם הוא לא היה שבע-רצון. הוא לא היה שבע רצון מ' עולם — כי בלבו לוהטת האמביציה שאינה יודעת גבול.

לא אפרוש לעולם מן החיים הציבוריים! ארץ זו חולה. היא זקוקה לרופא טוב — ולתרופה קיצונית!"

כיום, כעבור שנים, מצלצלות מלים אלה — "תרופה קיצונית" — כפיסמה מהפכנית. עלי מאהר וליווה עזיו אל-מצרי התאחדו. הם הכניסו למשחק את הפאשיסט אחמד חור' סייך, שאינו אלא מכשיר. והם החלו פוע' לים בקרב הקצינים הצעירים.

מובן מאליו שסיסמותיהם, שחתרו תחת המשטר הקיים, קנו נפשות. אולם הקצינים הצעירים היו, באופן מסורתי, אנשי הוואפד. אבותיהם היו נאמניו של סעד זאג'ול באשא

עלי מאהר (שמאל) ושלושת העוזרים. לקק את היד...

מוסטאפא נחאס ופואד סראג אל-דין. שאתה רוצה לנשכה ו'...

סראג אל-דין נאסר, שני פועלים הוצאו להורג, עלי מאהר, ששיתף עד כה פעולה עם הצבא, התפטר. מה היו כוונותיו של נאג'יב? צבי שש, הכתב המיוחד של "העולם הזה", שהכיר אישית את רוב מחוללי הדראמה הנערכת עתה במצרים, מציע להגן פתרון מפתיע לשאלה זו:

המלך הוא ילד!

בסתו 1937 סעדו על שולחני הליחה (נג' רל) עזיו אל-מצרי באשא והעתונאית הסר' רית אסמה מוסאלי. גרת' או בפנסיון ריני בקאהיר. היה זה קן של פאשיסטים איטל-קיים. רע מזה: זה של פשיסטים איטלקיים יהודיים.

היתה זאת שיחה מעניינת. יתכן שהיא עשויה לספק לנו כיום את המפתח לרקע של ההפיכה שאורגנה ע"י נאג'יב. אחרי הגבינה החל הליחה מדבר. "המלך אינו אלא ילד. הוא מוקף כנופיה של פוליטיקאים בלתי מוכשרים. מטרתם היחידה היא להתעשר. לעולם אין הם חושבים על מצרים ועל ה' פלאח. לוא היו שואלים אותי, הייתי זורק החוצה את כל הוזהמה הזאת, ומתחיל מ' חדש. מה שדרוש לנו כאן, זוהי מהפכה! מהפכה ללא דם! ואנו יכולים לחולל אותה! העיניים יגהרו אחרי כל אדם שיקום ויבטיח להם את חיוקן המצבי. אולם המלך אינו מבין את זה. אין הוא מבין שאם המהפכה לא תי' עשה בשמו, היא תיעשה נגדו."

גרש את הכלב המלוכלך!

23 שנים לפני שיחה זו פרצה מלחמת ה' עולם הראשונה והשליט המצרי — שנקרא אז בתואר כדיב — היה עבאס השני. אותה שעה בילה את חופשת הקיץ שלו בתורכיה. כשפרצה המלחמה טילגרפה לו ממלכת ברי' מניה שהוא סולק מכס הכדיב עקב קירבתו לגרמנים. עבאס החל נודד בעולם, ובנו ה' סייך מוחמד עבדאל-מונעם (שהיה חניך אבי) החל נודד אף הוא. אולם בן-דודו, פואד, שהאנגלים המליכו אותו כמלך על מצרים, הזמין אותו לחזור למולדתו. הוא נתן לו כמה לירות, כשם שעשיר מנדב נדבה לקבצן. פואד מת, בנו, פארוק עלה לשלטון. מוח' מד עבדאל-מונעם, ששוא את פואד על ש' גנב את כס המלכות, העביר את שנאתו אל פארוק, שישב עתה על הכסא שהיה שייך, בעצמו, לו.

פארוק, שפעל לפי צוואתו הפוליטית של אביו, לא הרפה אף לרגע ממלחמתו במפלגת החאפד, יריבתו הרצינית היחידה במדינה. אמנם, לפעמים נאלץ ללסוף את החאפד, מבלי לשכוח את הפתגם הערבי האומר: "לקק את היד שאתה רוצה לנשכה, עד היותך די חזק כדי לנשכה!"

הוואפד נכנס ויצא מן השלטון מדי פעם בפעם. נחאס שהוא, על אף הכל, ספורטאי פוליטי טוב, סלח לפארוק שגירש אותו. אך הוא לא יכול לסלוח לפארוק כשאמר, באחד הימים, לראש הטכס שלו, סעיד זולפיקור בא' שא: "גרש את הכלב המלוכלך הזה, סראג אל-דין!" ואם נחאס לא יכול היה לסלוח זאת, הרי סראג אל-דין עצמו על אחת כמה וכמה.

הוואפד לא אהב את הליחה עזיו אל-מצרי, גם לא את הנסיך עבדאל-מונעם. אולם בכל זאת שמר על קשר הדוק (ונסתר) איתם, כי שמטרה אחת ויחידה לנגד עיניו: לחסל את פארוק.

אולם פארוק היה פיקה. הוא ניצל את ה' אחד נגד השני, בחלקו טובות ותוארים פעם לזה ופעם לזה. היו לו כמה יועצים ממורגה ראשונה שיכול היה (או לפחות חשב כי יכול היה) לסמוך עליהם. אחד מאלה היה עלי מאהר באשא.

רופא טוב, תרופה קיצונית!

פגשתי לראשונה את עלי מאהר באשא כשהיה סגן מנהל בית הספר המלכותי ל' משפטים, בשנת 1925. אז בדיוק גרש מן הוואפד, הוא שוא את נחאס. הוא שוא בכ' לל כל אדם, כולל אחיו, אחמד מאהר באשא, שהפך ראש-משלה ונרצח.

ארכיון התמונות. המאושרים היו שני סופי רים צבאיים מערביים, שגילו את האוצר בבית מופעץ באזור הרוסי של ברלין, העמיסו אותו תו בסתר על מכוניות המשא והעבירו אותו לאזור האמריקאי. שם עסקו למשך שבוע שנים במינויו.

עתה נתגלתה בין אלפי הנגיבים קופסת קרטון קטנה, עליה היה רשום בכתב עפרון: "תצלומים אחרונים". בפנים נמצא סרט אחד, שהוסיף את החוליה האחרונה בחייו של ה"איש, ששמו הפך קללה בכל רחבי העולם. מתברר כי ביום הולדתו האחרון, כשבר לין כבר היתה מוקפת על ידי הצבא הסובייטי וכמעט כל בתיה הרוסים, התלטי היט לר לחלק אותה הצטיינות לכמה ילדים בני 14 ו-15 שהתגייסו כדי למות בין החורבות. שני תריסרים של ילדים כונסו בחפזון. היט לר עבר על פניהם, טפח לכל אחד על לחיו, חילק להם את האותות (ראה תמונה). אחר חזרו הילדים לעמדות הקדומות, חיכו למות הגיבורים. המנהיג החולני חזר למיקלט. כעבור 10 ימים, כשהרוסים התקרבו אליו מרחק כמה מאות צעדים, איבד את עצמו לדעת.

גרמניה המזרחית

בן המכר לא הועיל

דורות דורות של גרמנים קטנים גדלו על ברכי האגדות של האחים גרים. לפני שהחילו וסקנים בטאנקים ובכללות, היה עולמם הנפשי מלא מפלצות, מסותיקס ומכשפות זקנות. וברוך כלל מצא עולם זה יותר חן בעיניהם מאשר העולם בו מצאו את עצמם. לרוע מזלם, כשהתגברו. אולם האם מותר לחנך ילדים בעזרת מכר

תמונתו האחרונה של אדוקה היטלר בחדר החושן, ילדה בת 13

שפות ודרקונים, בתקופה בה שולטים מסר סים ומכונות? רבים המתחבטים בבעייה זו בעולם כולו, וגם בגרמניה אינם חסרים. דוקא התורה הקומוניסטית מתנכת לגישות מדעיות — כיצד אפשר לסבול כי בגנייהיל דים ינצח מגוף של שבטי פרסות את מטוסי הסילון המהיר ביותר מסוג מיג?

משך חדשים רבים סער הויכוח, עד שניתן פסקדין של פשרה. אוסקר הופמן, ראש משרד הספרות והפרסומת בממשלת גרמניה ה"מזרחית, קבע: הדעה שאבד הכלח על האגדות היא "תפיסה רעה ומוזיקה לתרבות". אולם, הוסיף, יש לטהר את האגדות מיסור דות בלתי-חברתיים. לצורך זה הוצאה מה"דורה חדשה של אגדות גרים, שהורה מפג"ם ב"עזרת מהדורה זו ילמדו הילדים להעריך את העבודה האנושית, להקריב קר-בנות לעניין הטוב ולהיות אמיצ'ילב.

לא היתה זאת מלאכה קלה. גבורי האחים גרים לא אהבו כלל את העבודה. רבים מהם היו משתמטים מבטן ומלידה. העדיפו להשיג את מבוקשם בעזרת פיות טובות, מטוסיקסם וכוחות עליונים. הם היו זקוקים לטהור יסודי, ואמנם, המשפחה שוכתה לשפע של מזון בעזרת שולחן-קסמים חזרה לעבודה אחרי הטיהור ו"עבדה יותר טוב מאשר עבדה אי-פעם קודם לכן".

העיתונים האנטי-סובייטיים צהלו לקראת מציאה זו. כתב אקונומיסט הלונדוני: האם תחזור לכלוכית למטבח ותמלא את הגורמה שלה, אחרי שזכתה לבן-המלך ולנעלה-הכוכבית?

גיו — דבר העלול לגרום לאבדן מדינת ויס' קונסטין למפלגה ולהרעת סיכויו של אייק עצמו בבחירות. אייק בחר בדרך ביניים: הוא הודיע בפירוש שהוא מתנגד לשיטה המשחירה פני אנשים חפים מפשע, ללא כל הוכחה. יחד עם זה הודיע שיתמוך בבחירתו של הסינאטור ג'ו מאקארת'י.

מתנגדו של אייק, המועמד הדמוקרטי סטי' בנסון, שנתגלה לפתע-פתאום כנואם בעל שיעור-קומה עולמי, העיר: "אין דרך ביניים בביב של שופכין!" היתה זאת דעתם של אנשים רבים.

כפית של עקידות. אולם אין זה מ' טבעו של ג'ו מאקארת'י לשחוק ברגעים כאלה. הודיע הוא: סטיבנסון הוא בעצמו ידיד הקומוניסטים. הוא ג'ו הגדול, יוכיח ששלטונות המדינה אילוני, אשר המושל סטי' בנסון עומד בראשם, מלאים סוכנים קומ' ניסטים עד אפס מקום.

אך יש לו, לג'ו, צרות אחרות. בעוד הוא שוכב בבית-החולים, בלתי-מסוגל להשתתף באופן פעיל במלחמת הבחירות במדינתו, מנצל ריבו, עורך-דין בשם ליאונרד שמיט, את ההזדמנות. הוא המציא חידוש עולמי: בעמ' דו מול משדרי הרדיו והטלביזיה הודיע ש' יענה משך 26 שעות רצופות, ללא הפסק, על כל שאלה שתוגש לו. ואמנם קיים את ההבטחה: למעלה מ-2000 איש שאלוהו שאלות בטלפון, והוא עמד ודיבר ודיבר הפוליטית הגדולה ביותר של המאה העש' רים.

ג'ו מאקארת'י, האמך הגדול של הפר' סומת'באמצעות-התות'וזהמה, לא נשארה

ברית-המועצות

מי יודע?

לפי כל החשבונות היו עיני העולם צריכות להיות מרוחקות, בעוד חודש ימים, לארצות-הברית, כי שם יתקיים המחה המיוחדת במינו ששמו בחירת הנשיא במדינה זו — מחזה היכול להתחרות עם היצירות הדמוניות ביו' תר של הוליבוד.

אולם השנה הל ברגע האחרון שינוי גדול בתכנית העולמית: ברית-המועצות הודיעה על כינוס ועידת המפלגה הקומוניסטית ה' סובייטית, הראשונה מאז 1939, וכמעט בטוח כי ועידה זו תצליח להסיח במידה רבה את תשומת הלב שתיחת מועדת למחזה האמ' ריקאי. כי היא תבקע מה ג' כוונות ברית-המועצות בזירה הבינלאומית.

במרכז הועידה הסובייטית יעמוד מאורע שכבר העביר רחש מסביב לכדור הארץ. עד כה נפתחו ועידות המפלגה על-ידי ולאדמיר איליין' אוליאנוב, המכונה ניקולאי ג'ין, כיו"ר המפלגה, ואחר-כך על-ידי יוסף ואסירינובוביץ' ודיגואשבילי, המכונה סטאלין, כמוכירה ה' כללי, אולם השנה, זו הפעם הראשונה, יפ' תח את הועידה אדם חדש: גיאורגי מאלנקוב, בן ה-50.

שמחה ללב סטאלין. ידיעה זו הוסי' פה שמן על מכוונות העיתונות העולמית, העוסקה זה זמן רב בגילוי תגליות מרעישות על מצב בריאותו של סטאלין — החל מידיעה כי האיש בן ה-72 חל ובריא וצוחק מיריביו, וכלה בידיעה כי רופאים מסתוריים עורכים נסיונות זדוניים על שפני-סיון אנושיים כדי להאריך את חיו של המנהיג הנפק. דבר אחד ברור: מנהיגות המפלגה מנסה עתה לקרב את מלנקוב אל המקום המרכזי, אולי כדי להכשיר את דעת הקהל לרגע בו לא יוכל יוסף סטאלין לאחוז עוד בהגה בעצמו.

ההגבה במערב היתה יכולה לחמם את לבו של האיש בקרמלין. עד כה אפשר היה לה' ניח ששום ידיעה לא תשמח את לב המנהיגים באמריקה ובבריטניה יותר מאשר הידיעה על מותו של סטאלין. אולם עתה ברור שאין הדבר כך. והסיבה פשוטה: אופיו של יוסף סטאלין, ידוע בעולם היטב. גם שונאיו המוש' בעים ביותר יודעים שהוא איש זהיר מטבעו, אדם השונא הרפתקות, שאינו נגרר אחרי רגשות. אולם מי מהם יודע מה יהיה אופיו של מלנקוב, אדם שגדל והתחנך בברית-המוע' צות, שהיה נער בימי המהפכה ואינו יודע כלל את העולם הבלתי-קומוניסטי?

שאל האקונומיסט הלונדוני, בראגה: "אם סטאלין מתכוון לנטוש את גשר הפיקוד, מי יודע לאיזה כיוון יוביל את האניה ממלאי מקומו?"

ארצות הברית

דרך בביב השופכין

רק לעתים רחוקות מאד קורה שכל החב' רים הנכבדים של סינאט ארצות-הברית קמים על רגליהם ועוזבים את אולם הישיבות באר' פן הפגנתי, כדי למחות נגד נאומו של חבר * בשנים האחרונות קרה הדבר רק פעם אחת. היה זה כאשר הסינאטור ג'ו מאקארת'י, צייד-הקומוניסטים הרעשני, האשים את ג'ורג' מארשאל כסוכן קומוניסטי. מארשאל, גנרל בעל חמשה כוכבים אשר כל האמריקאים מכבדים אותו, זכה בצורה זו להבעת-אימון יחידה במינה.

המקרה השני את הסינאטור מאקארת'י על אנשים רבים. ביחוד הוא השניא אותו על גנרל בשם דויט איוונוואר. כי איוונוואר זכה לכל הקאריירה המזהירה שלו הודות ל' מארשאל. כשזה האחרון היה ראש-המטה, ערב כניסת ארצות-הברית למלחמה, נתקל באחד התמרונים באיוונוואר, שהיה עוד סגן' אלוף בלתי-לדוע. האיש מצא חן בעיניו, ותוך זמן מועט מאד הגיע למעמד של גנרל בעל חמשה כוכבים — קפיצה של שש דר' גות. לולא קרה מקרה זה, ייתכן שדויט איי' ונהואר היה היום אלוף-משנה מודקן, במשרד צבאי נידה.

או — או. עתה נמצא אייק במצב בלתי נעים מאד. הוא המועמד הרפובליקאי לכס הנשיאות. ג'ו מאקארת'י הוא המועמד של אותה מפלגה לכס הסינאטור. הוא מיינתו (ויסקונסין). הברירה ביני אייק: לתמוך בג'ו ולהיות ללעג ולבוץ בעיני הבריות, בוגד בעיני מארשאל ידוד; או להתקף את

מהפכה בשדה הקוסמטיקה

למעלה משנה נערכים מחקרים מדעיים בשדה הקוסמטיקה בבית החרושת המצוייד במכונות החדישות ביותר, נסויים ממושכים הביאו לידי התוצאות הרצויות ושורה של מוצ' רים חדשים נמצאים עתה בשוק.

לראשונה "קרם לילה" של "אלפא" COLD CREAM קרם לילה מצוין זה הוכן בקפדנות על מנת שיתאים לתנאי האקלים המקומי, ומכיל חמר יוצר-תאים עד שקמטוטים וקווים נעלמים תוך זמן קצר מאד.

המוצר השני, קרם יום VANISHING CREAM הקרם ה' חדש של "אלפא" מהווה בסיס ל' פודרה ומשמש מגן בפני השמש וה' אבק.

כרם, גולת הכותרת של הישגי חברת "אלפא" הוא שילוב קרמים אלה עם בשמיה המפורסמים "קרפ' דה-שיין" ו"גריקס אמברה", וכיום יש להשיג את שני הקרמים האלה במבחר של בשמים נפלאים אלה.

השלישי בשורה זו הוא "קרם לשמירת הנעורים"

BIO-HORMONE CREAM המכיל בחוספת ליוסמיין F החשוב, 500 יחידות בין-לאר' מיות של הרמון (אסטרוג'ן) לכל גרם. כבר אחרי 3 פעמים של שמוש בקרם זה, מתחילים הקמטוטים להי' עלם באופן ניכר ותהליך חדוש העלומים של העור נמצא בקצב מלא. הצלחת קרמים אלה היא מוכרעת והתוצאות הן ממש מהדהמות. אף נשים שהשתמשו בקרמים "מיוחדים" משלהן כמשך שנים, חשתמשנה ב' קרמים "אלפא" בלבד, אחרי נסיון יחיד.

ללמוד לרקוד?

אצל הנס גוט תל אביב, רח' בן יהודה 62

כמו צה צוח שיניים, כמו רחי צת פנים, כמו ניקוי נעליים, כמו נטילת ידיים, כך ב' שוש' השתמשי למען נקיונך האישי! להשיג בבתי מרקחת ורפורמיות

פסנתרים — תקונים קניה — מכירה — תקונים כו יונים וסטורמן את ספיר תל-אביב, רח' רש"י 9

י. רינזונסקי צינקוגרפיה * גדופות קו גדופות רשת

רח' הקישון 6, תל-אביב

במקום חמורים, חברה מניס

שופט השלום הראשי בתל-אביב, אלי-עזר מלחי, נתן השבוע דוגמה כיצד להתייחס לשירותו הציבורי של עיתונאי. אחר ששיבח בהחלטה הרשמית על סיבות השתתפות את פאול גולדמן, הצלם הראשי של העולם הזה, על עבודתו המצויינת בשעת השריפה ביפו (העולם הזה 767) שלח לו גם מכתב אישי: "עם גמר חקירתו בש"ר יפיה שפרצה אור ליום 4.7.52 במחסני ה"סוכנות והשק"מ ביפו, הנני שמח להודות לך על שיעורתי בתפקידי זה בזריזותך ה"עיתונאית אשר כתוצאה ממנה עמדו לרשותי תמונות מן השריפה הנ"ל בסטודיו הרא"למקום."

"באותו לילה גורלי"

גיים קורטיין (ספנסר טרייסי), עורך-דין בעל שם, מגן על ג'וני אוהארה (ג'יימס ארנס) הגאשם ברצח. קורטיין מאמין בלב שלם ב"צדקת שולחו, אולם סכנת הפסד במשפט מאימת עליו והוא מחליט לשחד את אחד הע"דים. העד מגלה את הרבר, אוהארה נידון ל"מוות וקורטיין עומד להיות נתבע לדין. כא"שר מתגלה עדות חדשה המצביעה על הר"צח האמיתי, מקריב עורך-הדין את חייו כדי להציל את האיש החף מפשע.

נושאו של הסרט, המבוסס על רומן מאת

לו כל נתונים קומיים. אולם עובדה זו לא נעלמה מעיני המפיקים שידעו היטב להבליט את ג'רי, לטשטש את דין ככל האפשר. בסרט, אביו של ג'רי (אדי מייהוף) הוא אתלט נודע לשעבר הדורש מבנו ללכת ב"עקבותיו, להתפרסם במכללה בספורט. אולם ג'רי הוא רזה, חלוש, חולני, חולה מדומה, מפונק, כמובן שלאחר שעה וחצי (על הבד) מצליח ג'רי, למרות הכל, לזכות את קבוצתו בנצחון בתחרות חשובה ביותר.

ג'רי שייך לסוג הקומיקאים "המשוגעים" אבל יש במשחקו בהרבה יותר משאפשר למ"צוא אצל, דרך משל, לו קסטלו. אצל לואיס

מאריון מרשה, ג'רי לואיס, פיל ברנן (סטודנטים עליזים)

ד"ר יעקב רובינזון, יועצה המשפטי של נציגות ישראל ליד האו"ם המשמש חבר משלחת השלום, התמיה את כל פוגשיו בעברית השוטפת שבפיו, למרות שזאת אחת הפעמים המעטות בהן שוהה המש"פסן בעל שם העולם במדינה אותה הוא מייצג. לסקרנים גילה ד"ר רובינזון סוד מ"לשני: אין הוא יודע עברית בלבד על בוריה. במסעו: תשע לשונות נוספות.

שוב אליהו רובקין, חבר הנהלת ה"סוכנות היהודית, ממסע בדרום ומרכז אמ"ר יקח גילה כי יהודי דרום-אמריקאי שאינו תורם למגביות הישראליות מנודה מן הצ"ר בור: הבנקים אינם נותנים לו אשראי (מתוך הנחה שמי שאינו תורם למגביות לא יוכל לעמוד בהתחייבותי הכספיות) והחברא קדישא, למשל, אינה קוברת אותו במותו, אלא אם כן ממלאים יורשיו את מכסתם למג"בית.

ג'ורג' ג'יסל, שחקן הקולנוע היהודי ש"הפך מפיק סרטים עצמאי והמקחה להפוך שגריר ארצות-הברית בישראל, גילה בפאר ריס, בשבוע מסירו בישראל, כי גייס בשנה האחרונה עשרה מיליון דולר למגבית, ב"עזרת עשרים נאומים, מקווה להכפיל השנה סכום זה. לא היה זה הכל בפיו של ג'יסל יש לו גם דעה ברורה מהו מדוע שוקעת תעשיית הסרטים: בגלל חפזו יתיר בה"פקה ("במקום סרט לשבוע מוטב שלושה לשנה") והקפדה שמרנית מצד הצנזורה (במקום מסודר! הם רוצים חברה מניס!)

כוכב קולנוע אחר שעבר את פאריס, בוב הופ, הביע אף הוא את דעתו על נושא חינוכי הנושא: איסוף כספים למטרות חיוביות. בהופעה אחת יחד עם בינג קרוסבי, הרים 400 אלף דולר לשיגור ה"נבחרת האמריקאית האולימפית" הליטיק. שגיאתו: נקיבת המספר הרצוי — מיליון דולר. מעריציו (ומעריצי קרוסבי) הניחו כי סכום פעוט זה יכוסה בקלות, לא הט"ריחו את עצמם לשגר את תרומתם.

אלעזר ליפסקי, הוא ללא ספק מעניין וגם ביומו של ג'ון סטורג'ס מוסיף למתיחות: התמונות בהן רבה הפעילות מבוצעות בכ"ש רון רב. אבל הקטעים המשתדלים להראות את עורך-דין קורטיין כאדם הנוטה לשתייה שבתו (דיאנה לין), נערה שקטה וסובלנית, מטפלת בו, איטיים יתר על המידה ואינן מוסיפות הרבה להתפתחות העלילה.

הסוף, בו משלם קורטיין בחייו עבור פ"ש, הוא יתור לא מוצדק, מבחינה אומנ"ית, לדרישותיו המוסריות, כביכול, של ה"צנזור ההוליוודי שחכמתו אינה עולה על זו של חברו למקצוע בישראל.

"סטודנטים עליזים"

זהו סרטם הראשון בארץ של זוג ליצנים שכבשו את הנוער האמריקאי בסערה מטורפת: דין מרטין וג'רי לואיס. לאמיתו של דבר הרי כאן ליצן אחד בלבד, ג'רי לואיס, כי שותפו מרטין הוא יותר זמר משחקן, אין

משחק הרגש האמיתי תפקיד לא חסר-ערך בתוך מערבולת ההשתוללות.

"כה צעירות וכה זושחתות"

"ייתכן שבאמריקה כל בתי-הסוהר ובתי-החינוך לפושעות צעירות דומים זה לזה; ייתכן גם שבכל אחד מהם מצוייה מנהלת סדיסטית; ייתכן מאד שסופה של המנהלת הוא תמיד מר — סופן של הפושעות הצע"רות תמיד טוב, איך שהוא, זאת היא התמונה המתקבלת לאחר ראית מספר סרטים הול"רי בודדים על הנושא, וכה צעירות וכה מושחתות אינו מעז לשבור את המסורת. המנהלת רע"הל נקראת כאן מרת בולר (גרייס קופין) ותחת פיקוחה מצויות 1800 נערות שהבול"טות בהן הן לורטה (אן פרנסס) אם צעירה שנשטה את תינוקה, דולורס (רוזיטה מורנו) נערה ממוצא מקסיקאי הסובלת מתסביך גזעני, ג'קי (אן ג'קסון), לסבית צעירה, מנת חלקן של הצעירות היא: משטר צבאי,

גערות, עבודה קשה, עונשים, עד אשר מגיע לאותו מוסד רופא פסיכולוג, ד"ר גייסון (פאול הנריד), המנסה להיטיב את מצב ה"ניכות, רק לאחר שנסינו נראה כעומד על סף הכשלון, מתברר שלאמיתו של דבר ניצ"חה כסיית-המשי את היר-החוקה ברגע הנכון. אם כי כחונות המפיקים היו בודאי טובות, לא בלבד שהגישה אל הנושא היא שיגרתית אלא אף נוטה לרעשנות וזלה. גורם אחר ל"טובתו של הסרט: שיתופה של שחקנית צה"רת שער, אן פרנסס, שעתידי מזהיר צפוי לה, ללא ספק.

"האומות"

כאשר המדובר הוא בסחיטת דמעות מקהל המורכב ברובו מגשים, אין מומחים גדולים לזה מן הצרפתים, ואחד מסוחטי הדמעות המפורסמים ביותר בצרפת הוא סיפור מאת פרנסוא קמפו בשם הצע"ף הכחול סיפור זה, אשר שימש בסיס לסרט צרפתי שהופק לפני 12 שנה, משמש עתה עלילה לסרט הוליוודי, האומנות.

הגיבורה שעל שמה נקרא הסרט, לואיז מייסון (ג'יין היימן), מאבדת את בעלה במלחמת העולם הראשונה, משכלת גם את תינוקה, הופכת, בדרך מקרה, אומנת. תחת ידה עוברים ילדים רבים, והיא מתחרת על חיי נישואים-כדי להתמסר כליל לעבודתה. בזקנתה היא נאלצת לשתוף רצפות כדי לפר"נס את עצמה, אך זוכה לנחמה כאשר כל התינוקות אשר טיפלה בהן ואשר היו בינ"תיים לאנשים מבוגרים, נאספים, עורכים לכ"בודה מסיבה.

אין ספק שהאומנות, הכתוב ומבויים בצה"צוח הוליוודי, יצליח להשיג את שלו: לפ"עול על כיס המועות, להלהיב קהל חובב רב"שנות. קהל אחר יכבד, באם הוא מאד רוצה להזיל דמעה, לקלף בצל.

"בקצרה"

אביר כוכב הזהב, סרט רבי-משות"פים אודות קימומו של איזור נחשל בקוקו. צבעי אנפאקולור ועלילה מעניינת וספוגה אך מעט תעמולה דוחה. מהומה ברחובות. רדיפה אחרי אדם הנושא בגופו חידקי מחלה מסוכנת. מרתק. הבמאי: אליה קאוואן. בשל נשיקה אחת, לא כדאי לשבת ב"קולנוע שעתים בשל נשיקה אחת. דיאנה דור"בין, צ'ארלס לוהטון. דוד ובת-שבע. כיצד לעשות את התנ"ך משעמם יותר מאשר בשעורי תנ"ך. גריגורי סק, סוזן הייווארד, ריימונד מייסי.

העולם הזה ממליץ על: באותו לילה גורלי סטודנטים עליזים אביר כוכב הזהב אל הנשק

תשבץ 132 מאוזן: (1) בן חכם... (2) אכל ושתה כי מחר נמות... (3) שחורה אני ו... (4) כמות לא גור... (5) שישב לחוף הים צפונית מערבית לזכ" (6) בסופה של תפילה; (7) מטע; (8) שלח שוטרים להוציא את אנשי הפרלמנט במדינתו בכח מבתיהם, ולהביאם לפרלמנט; (9) מנהג רווח בחיים המפלגתיים בארצנו; (10) חובות. בהופעה אחת יחד עם בינג קרוסבי, הרים 400 אלף דולר לשיגור ה"נבחרת האמריקאית האולימפית" הליטיק. שגיאתו: נקיבת המספר הרצוי — מיליון דולר. מעריציו (ומעריצי קרוסבי) הניחו כי סכום פעוט זה יכוסה בקלות, לא הט"ריחו את עצמם לשגר את תרומתם. (11) פתרון חידון הרגליים: 1- 8; 2- 3; 3- 7; 4- 6; 5- 2; 6- 11; 7- 4; 8- 11; 9- 13; 10- 12; 11- 13; 12- 10; 13- 9; 14- 12; 15- 14; 16- 17; 17- 18; 18- 19; 19- 20; 20- 21; 21- 22; 22- 23; 23- 24; 24- 25; 25- 26; 26- 27; 27- 28; 28- 29; 29- 30; 30- 31; 31- 32; 32- 33; 33- 34; 34- 35; 35- 36; 36- 37; 37- 38; 38- 39; 39- 40; 40- 41; 41- 42; 42- 43; 43- 44; 44- 45; 45- 46; 46- 47; 47- 48; 48- 49; 49- 50.

על פנים ורגלים

יש אומרים שכל אברי הגוף מביעים את אופיו של האדם — שאפשר ללמוד עליו מן הרגלים ממש כמו מן הפנים. אולם הדבר נתון לוויכוח — יש ואתה תראה הנלי נערה וקובע את דעתך עליה, אולם נוכח לדעת, בראותך את פניה, שהיתה זאת דעה מוטעית. ויש גם מקרים הפוכים.

הנה לפניך הראשים והרגליים של שבע נשים ונערות. שהיך מהן את הופיעו בתקופות שונות בהעולם הזה. המעייה היא: האם אתה יכול לזהם לכל פנים את זוג הרגליים השייך להן?

על כל פנים, יכול אתה לנסות. נסה לנהש מה שייך למה ורשום לך את הדברים על פיסת נייר. אחר כך יכול אתה להשוות את פתרוןך עם הפתרון הנכון המופיע בעמוד 15 של גליון זה.

אם צדקת בכל המקרים, יכול אתה להשלות את עצמך שיש לך מביעת יעין לבחורות.

